

CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW LUDZKICH DLA POWIATU KRAKOWSKIEGO I MIASTA KRAKOWA

Dokument został opracowany przy współpracy firmy doradztwa personalnego
Advisory Group TEST Human Resources
dla Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie
w ramach Projektu
„Partnerstwo na rzecz świadczenia usług dla inwestorów pozyskujących kadry
oraz usług outplacementowych”
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013*

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

Dokument powstał w ramach Projektu „Partnerstwo na rzecz świadczenia usług dla inwestorów pozyskujących kadry oraz usług outplacementowych” realizowanego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, który jest kluczową instytucją dla rynku pracy w województwie małopolskim. Jednym z zadań WUP jest dostarczanie profesjonalnych i unikalnych informacji na temat rynku pracy.

Poniższa charakterystyka zasobów ludzkich jest odpowiedzią na potrzebę usystematyzowania danych obrazujących potencjał drzemący w kadrach powiatu krakowskiego i miasta Krakowa.

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie dostarcza profesjonalnych i systemowych informacji o rynku pracy. Corocznie wydaje Regionalny Plan Działania na Rzecz Zatrudnienia oraz dokonuje Oceny Sytuacji na Rynku Pracy Województwa Małopolskiego.

WUP Kraków posiada informacje, które Małopolanie mogą wykorzystać, aby zwiększyć swoje kompetencje i kwalifikacje. Doradcy zawodowi Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie świadczą usługi z zakresu poradnictwa zawodowego dla dorosłych i młodzieży wchodzącej na rynek pracy.

WUP Kraków dysponuje również środkami, które można pozyskać na realizację przedsięwzięć z zakresu rozwoju zasobów ludzkich. Możliwe jest to dzięki pełnieniu w województwie małopolskim funkcji **Instytucji Wdrażającej** (Instytucji Pośredniczącej II stopnia) Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013.

Więcej na stronach

www.wup-krakow.pl

www.pokl.wup-krakow.pl

1. PROFIL SPOŁECZNO – GOSPODARCZY POWIATU (NA TLE WOJEWÓDZTWA)

A. Podstawowe dane na temat województwa małopolskiego

Województwo małopolskie położone jest na południowym wschodzie Polski. Jest jednym z najmniejszych regionów Polski. Pod względem powierzchni, która wynosi 15 108 km², zajmuje 12 pozycję wśród 16 województw Polski. Od zachodu graniczy z województwem śląskim, od północy ze świętokrzyskim, od wschodu z podkarpackim, a od południa z Republiką Słowacką. Przez obszar Małopolski wiodą ważne szlaki komunikacyjne ze wschodu na zachód oraz z północy na południe.

Małopolska składa się z 19 powiatów ziemskich (bocheński, brzeski, chrzanowski, dąbrowski, gorlicki, krakowski, limanowski, miechowski, myślenicki, nowosądecki, nowotarski, olkuski, oświęcimski, proszowicki, suski, tarnowski, tatrzański, wadowicki, wielicki) oraz trzech miast na prawach powiatów grodzkich (Kraków, Nowy Sącz, Tarnów).

Pod względem liczby mieszkańców (3 mln 293 tys. osób)¹ województwo znajduje się na 4 miejscu w Polsce. Gęstość zaludnienia jest tu jedną z najwyższych w kraju (małopolskie – 217 osób/km², średnia krajowa – 122 osób/km²).²

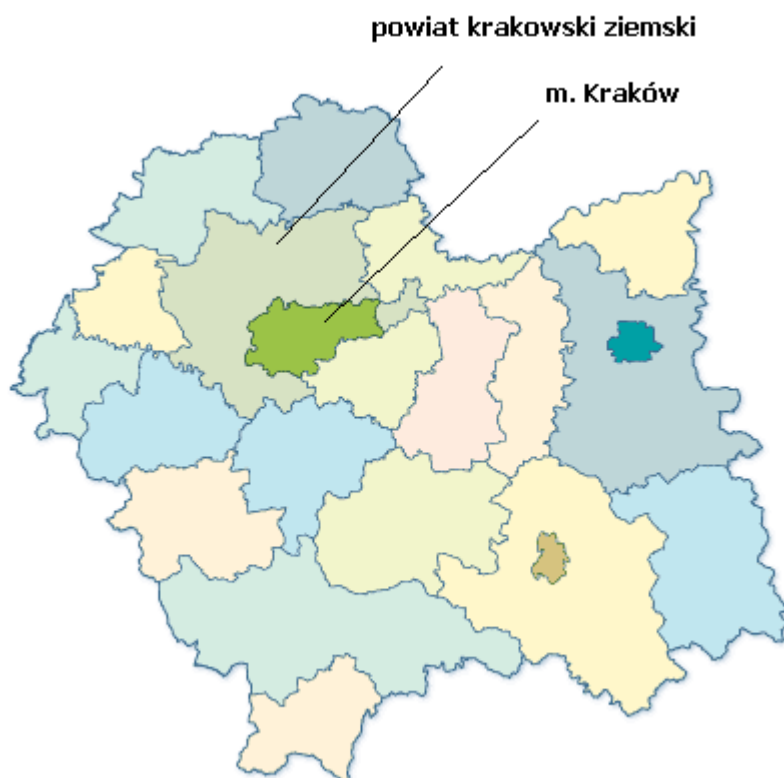
---

¹ GUS, 2009 rok

² GUS, 2009 rok

B. Lokalizacja powiatu krakowskiego oraz Krakowa na mapie województwa małopolskiego

Rysunek 1. Mapa województwa małopolskiego z wyszczególnieniem powiatu krakowskiego ziemskiego oraz miasta Kraków

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

C. Położenie, powierzchnia, podział administracyjny powiatu krakowskiego oraz Krakowa

Powiat krakowski zlokalizowany jest w zachodniej części województwa małopolskiego. Graniczy z powiatami: olkuskim i miechowskim od północy, proszowickim, bocheńskim, wielickim i krakowskim (grodzkim) od wschodu, myślenickim od południa, chrzanowskim, wadowickim od zachodu. Powiat krakowski ma powierzchnię 1 229,62 km² i zajmuje ponad 8% powierzchni województwa małopolskiego, zajmując czwarte miejsce w województwie. W skład powiatu wchodzi 332 miejscowości.

Powiat krakowski tworzy 17 gmin:

- 5 gmin miejsko – wiejskich: Krzeszowice, Skała, Skawina, Słomniki, Świątniki Górne;
- 12 gmin wiejskich: Czernichów, Igołomia-Wawrzeńczyce, Iwanowice, Jerzmanowice-Przebinia, Kocmyrzów-Luborzyca, Liszki, Michałowice, Mogilany, Sułoszowa, Wielka Wieś, Zabierzów i Zielonki.

Kraków – miasto na prawach powiatu, jest siedzibą władz województwa małopolskiego. Zajmuje obszar 327 km², co czyni go największym co do powierzchni miastem w województwie. Kraków usytuowany jest w południowej części kraju, nad rzeką Wisłą. Jest jednym z najstarszych miast Polski, posiada ponad tysiącletnią historię, jest ważnym ośrodkiem kulturalnym i naukowym. Rozwinięta sieć drogowa i kolejowa to kolejny mocny atut miasta, również dzięki niej Kraków jest jednym z ważniejszych punktów na mapie Polski.

Rysunek 2. Podział administracyjny regionu krakowskiego

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

D. Cechy charakterystyczne

Teren powiatu charakteryzuje się **niezaprzeczalnymi walorami przyrodniczymi**. Leży on na granicy Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej, w dolinie rzeki Wisły. Na terenie powiatu znajduje się też rzeka Wilga, Rudawa, Bielucha, Dłubnia, Sanka i inne mniejsze.

Grunty orne stanowią 60,5% powierzchni powiatu, lasy i tereny leśne - 12,4%, sady, łąki i pastwiska łącznie 12%, a pozostałe grunty 15%. W powiecie znajduje się Zespół Jurajskich Parków Krajobrazowych, zajmujący się ochroną terenów Jury Krakowsko – Częstochowskiej oraz **Ojcowski Park Narodowy**, w rejonie którego ruch turystyczny szacowany jest na około 400 000 osób rocznie. Tereny chronione stanowią około 30% powierzchni powiatu. W samym Krakowie znajduje się 5 rezerwatów przyrody o łącznej powierzchni 49 ha (0,14% powierzchni miasta).

Kraków postrzegany jest jako miasto, w którym dynamicznie rozwija się przemysł z **branży high – tech**. Dzieje się tak w dużej mierze dzięki ustanowieniu **Krakowskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej**, która zmieniła charakter i obraz miasta, niegdyś zdominowanego przez przemysł ciężki. Specjalna Strefa Ekonomiczna Krakowski Park Technologiczny została ustanowiona w październiku 1997 roku na obszarze 66 ha, jako wynik starań przedstawicieli władz miasta Krakowa, województwa oraz uczelni krakowskich. Powierzchnia strefy jest sukcesywnie poszerzana i obecnie zajmuje 529 ha. W strefie ulokowane są głównie firmy z sektora high - tech, znajdują się tu także przedsiębiorstwa z takich branż jak poligrafia i motoryzacja. Firmy, które zainwestowały na terenie strefy to m.in. ACS Sp. z o.o., Comarch SA, Grupa ONET.pl SA, Motorola Polska Electronics Sp. z o.o., Stell Polska Sp. z o.o., MAN Trucks Sp. z o.o., RR Donnelley Poland Sp. z o.o. Wszystkie przedsiębiorstwa inwestujące w strefie mogą liczyć na pomoc publiczną wyrażającą się w zwolnieniach z podatku dochodowego. Jej stopień zależy od wielkości firmy, ilości nowoutworzonych miejsc pracy oraz nakładów inwestycyjnych.

Główne sektory inwestycyjne:

- przemysłowy;
- usługowy;
- handel;
- turystyczny;
- budowlany.

Krakowski Park Technologiczny – obok zarządzania specjalną strefą ekonomiczną, duży nacisk kładzie na rozwój parku technologicznego, co jest możliwe dzięki jego usytuowaniu w pobliżu krakowskich placówek naukowych. Współpraca przedsiębiorców i naukowców daje wymierne efekty obu stronom, zapewnia komercyjne wdrożenie osiągnięć badawczych, rozwój firm, zapewnia studentom i absolwentom większe możliwości zatrudnienia.

Kraków jest również **największym ośrodkiem outsourcingu w Polsce**, liczącym się na rynku międzynarodowym. W opublikowanym w 2008 roku raporcie „Top 50 Emerging Global Outsourcing Cities” firmy consultingowej Tholons miasto znalazło się na czwartym miejscu na świecie i na pierwszym w Europie Środkowo-Wschodniej pod względem atrakcyjności lokalizacji dla firm BPO. W Krakowie i okolicach działa ponad 50 firm zajmujących się obsługą procesów biznesowych pod kątem księgowości, podatków, finansów i informatyki spółek tego samego koncernu lub też innych firm. Do najważniejszych należą: Accounting Plaza Central Europe Sp. z o.o., Capgemini Polska sp. z o.o., HCL Poland sp. z o.o., Hewitt Associates Sp. z o.o., Hitachi Data Systems Sp. z o.o., IBM BTO Bussines Consulting Services Sp. z o.o., Shell Polska sp. z o.o. i State Street Services Poland Sp. z o.o. W branży SSC/BPO zatrudnionych jest około 16 000 osób, przy planowanym wzroście zatrudnienia w najbliższych latach.

Miasto może być **atrakcyjne dla inwestorów również z powodu dostępnej powierzchni biurowej**, zaraz po Warszawie posiada największe jej zasoby, które szacowane są na około 400 800 m², co więcej w budowie znajduje się kolejne 70 000 m². Warto również dodać, że jeśli chodzi o powierzchnię mieszkalną Kraków zajmuje pierwsze miejsce w Polsce pod względem oddawanych do użytku nowych lokali w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

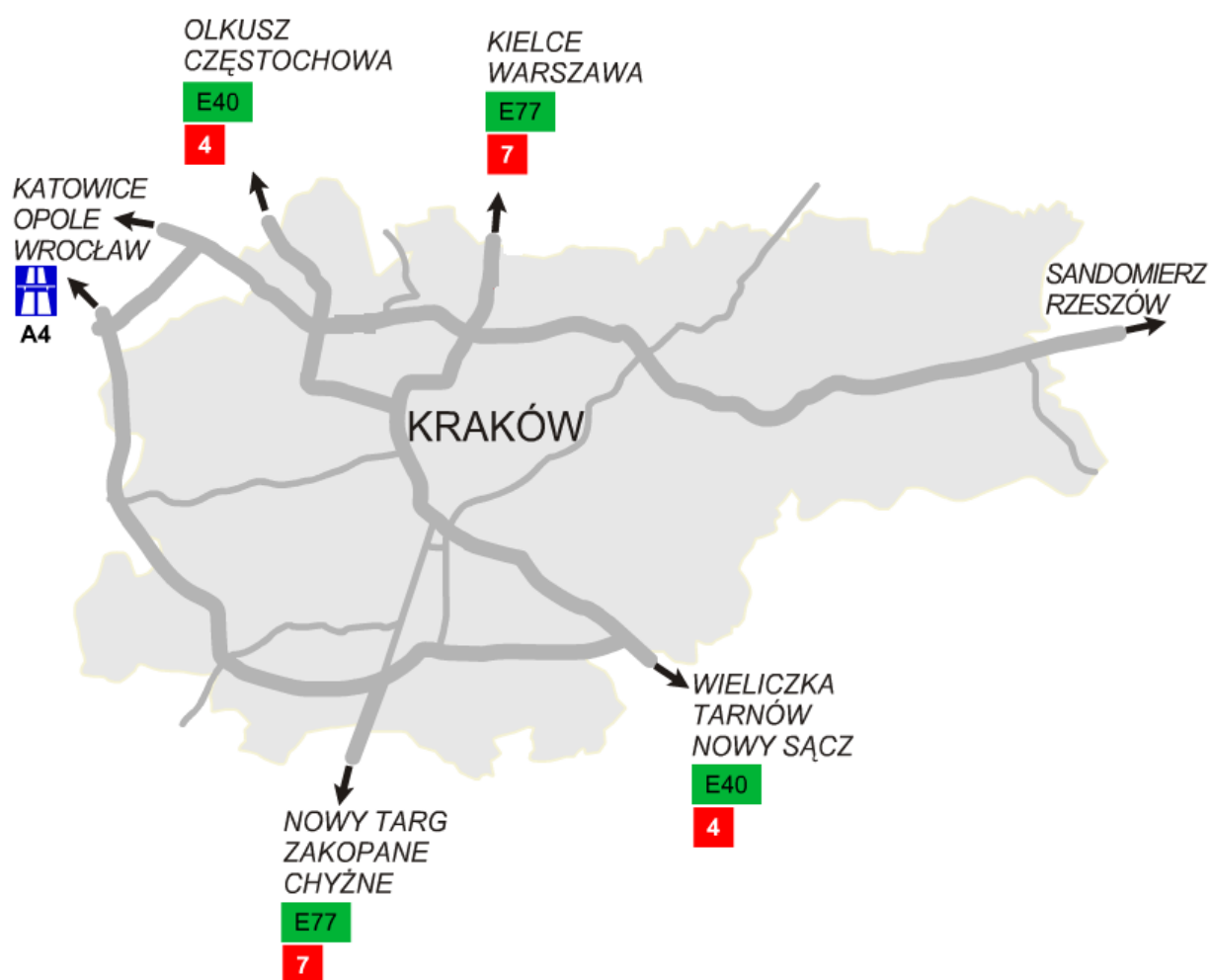
Kraków jest największym zaraz po Warszawie **ośrodkiem akademickim** w Polsce, a pierwszym w województwie małopolskim. W mieście znajdują się 23 prywatne i publiczne szkoły wyższe (w tym najstarszy w Polsce Uniwersytet Jagielloński), w których kształci się ponad 210 000 studentów.

Również pod względem **turystyki** powiat krakowski ma wiele do zaoferowania. Przede wszystkim historyczne centrum miasta Krakowa wpisane na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, Zamek Królewski na Wawelu, krakowskie kopce, dawna dzielnica żydowska Kazimierz czy też zabytkowe średniowieczne kościoły. W 2009 roku Kraków odwiedziło 7,3 miliona turystów, z czego 2,1 miliona to goście zagraniczni. Wśród cudzoziemców nadal najwięcej jest Brytyjczyków - ponad 25% zagranicznych turystów, następnie Niemców, Francuzów, Włochów i Amerykanów. Kraków jest doskonale przygotowany na przyjęcie takiej ilości odwiedzających, posiada rozbudowaną bazę hotelarską (23 000 miejsc). W tym, w obiektach hotelarskich nieskategoryzowanych typu pokoje gościnne, apartamenty oraz hostele jest dodatkowo około 10 000 miejsc noclegowych (łącznie około 300 obiektów).

E. Infrastruktura drogowa

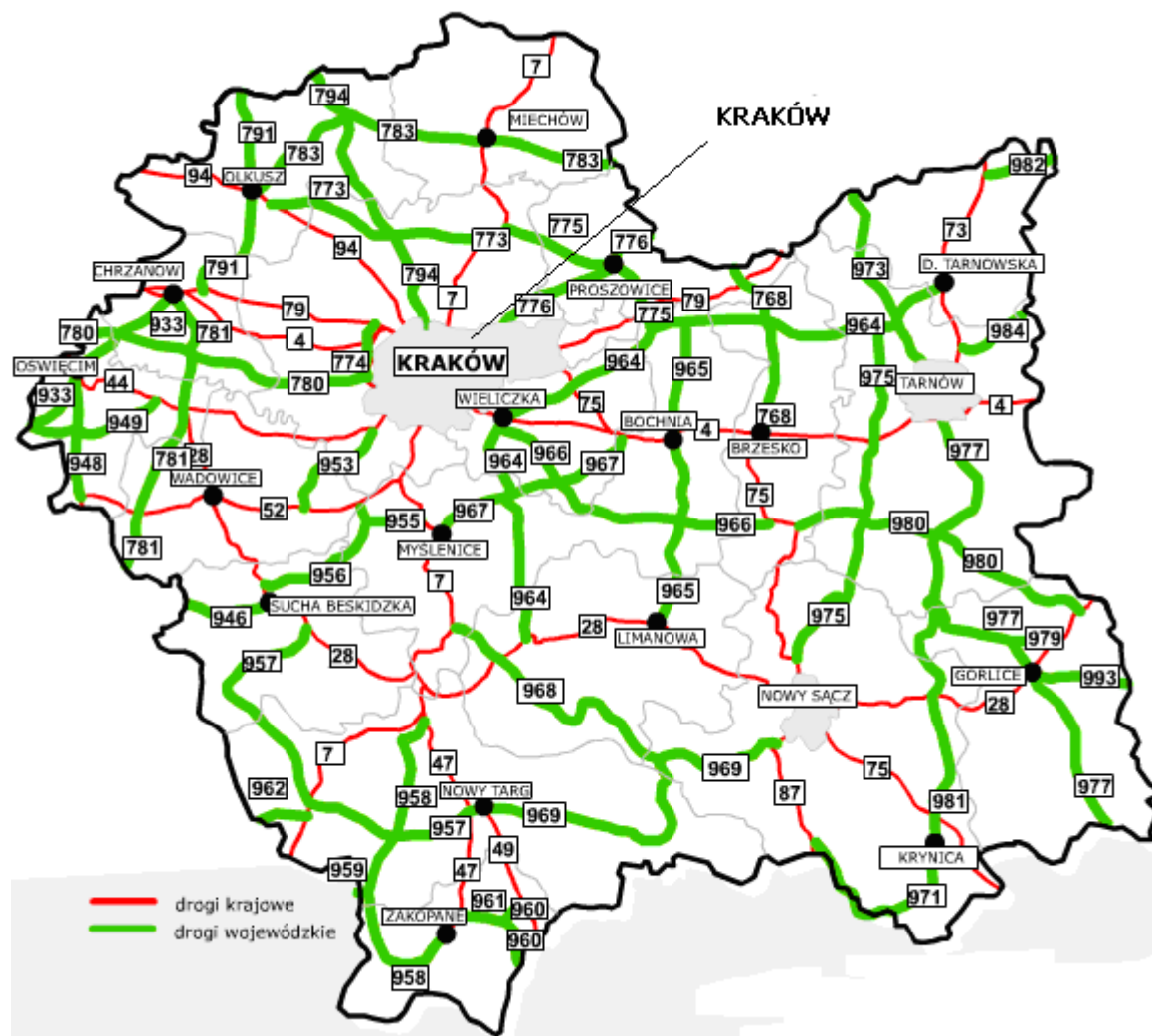
Powiat krakowski jest **ważnym punktem na mapie komunikacyjnej Polski**. Przez teren powiatu przechodzą drogi wojewódzkie 773, 774, 776, 794, 780, 953, krajowe i europejskie E77, 44, 79, 94 oraz autostrada A4 (E40) przebiegająca przez gminy Zabierzów, Liszki i Krzeszowice. Drogi krajowe mają około 115 km, wojewódzkie 94 km, powiatowe 685 km.

Rysunek 3. Drogi międzynarodowe i krajowe - Kraków

Źródło: http://www.hotelsystem.pl/mapka_angielski.swf, 2010

Rysunek 4. Drogi krajowe i wojewódzkie w Małopolsce

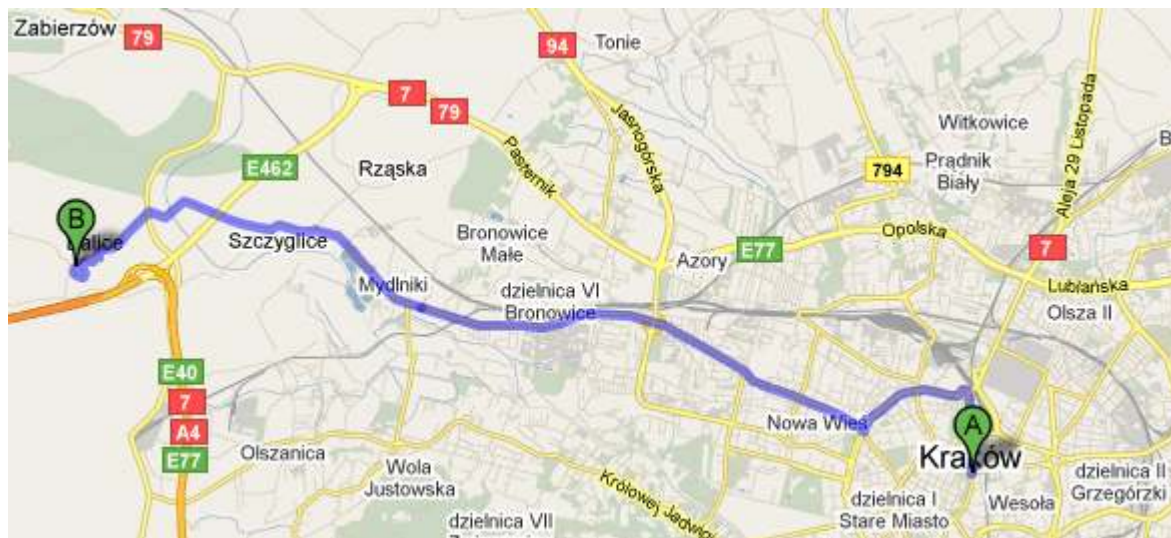
Źródło: Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, <http://www.zdw.krakow.pl/index.php/drogi/mapy>, 2010

Na terenie Krakowa – Balic znajduje się lotnisko Kraków Airport im. Jana Pawła II, które jest drugim pod względem ilości odprawianych pasażerów i operacji lotniczych lotniskiem w kraju, oferującym połączenia z ponad 59 miastami na świecie. Lotnisko działa od 1964 roku, kiedy to wydzielono część istniejącego lotniska wojskowego dla lotnictwa cywilnego. Dodatkowym atutem Balic jest połączenie kolejowe z samym centrum miasta. W Krakowie – Pobiedniku znajduje się lotnisko sportowe zarządzane przez Aeroklub Krakowski, który prowadzi sekcję samolotową, szybowcową, spadochronową, balonową i modelarską. Natomiast w Krakowie Rakowice – Czyżyny znajduje się pierwsze lotnisko Krakowa, działające od 1912 do 1960 roku, które wznowiło działalność w roku 2003 przy okazji pikniku lotniczego zorganizowanego przez Muzeum Lotnictwa Polskiego.

Dojazd do lotniska Kraków – Balice:

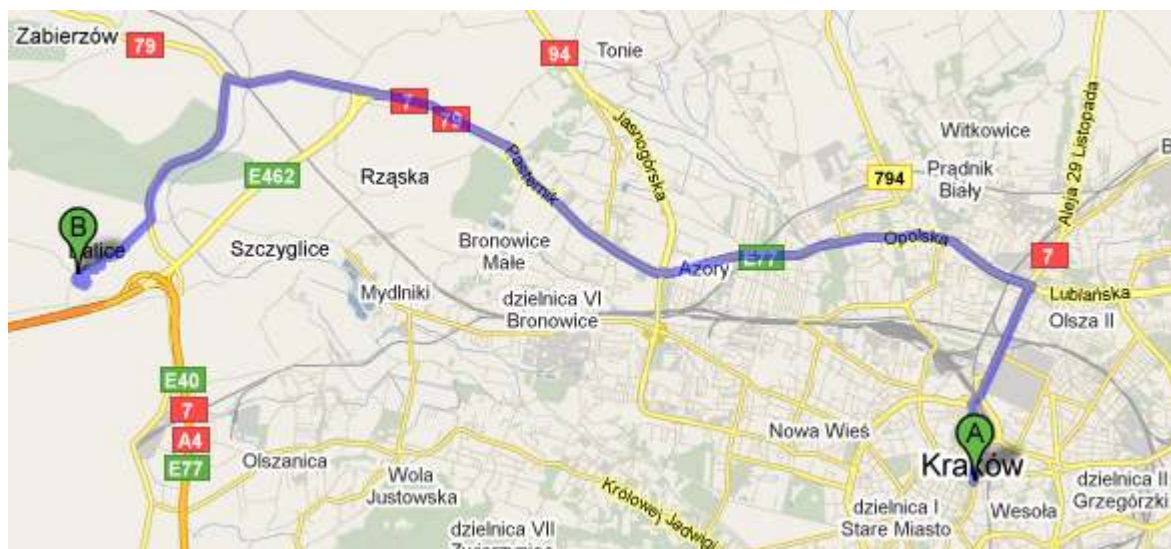
Samochodem

Rysunek 5. Trasa Kraków Centrum - Balice

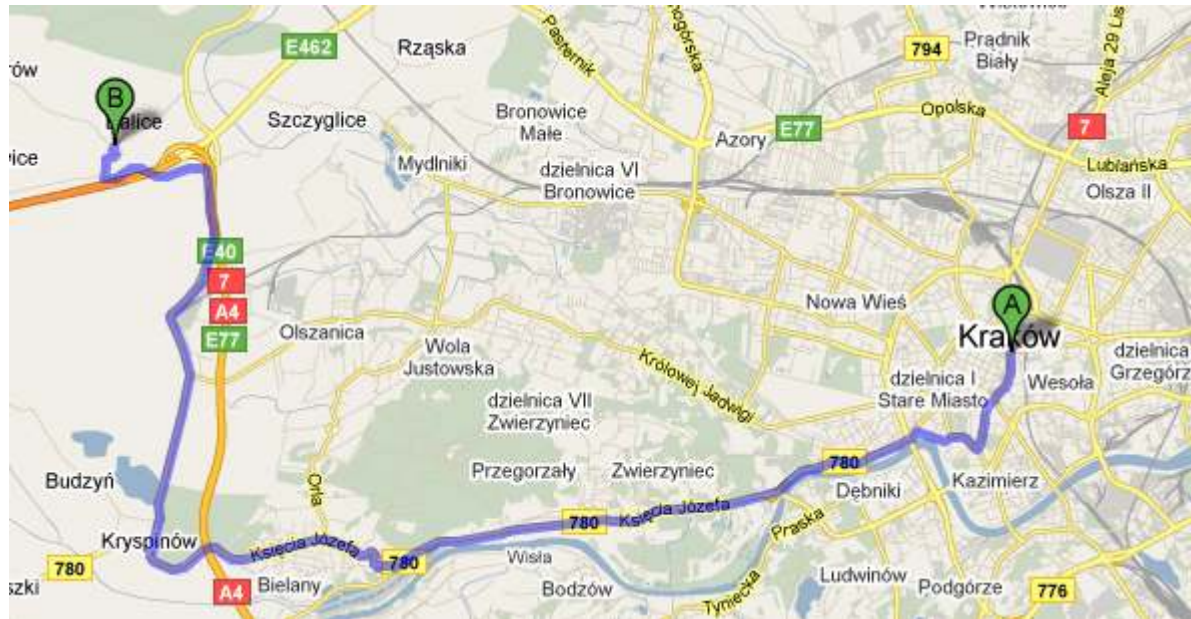
Źródło: Mapa Google, <http://maps.google.pl>, 2010

Rysunek 6. Trasa Kraków Centrum - Balice

Źródło: Mapa Google, <http://maps.google.pl>, 2010

Rysunek 7. Trasa Kraków Centrum - Balice

Źródło: Mapa Google, <http://maps.google.pl>, 2010

Pociągiem

Kolejka obsługiwana przez PKP Przewozy Regionalne Sp. z o. o. to najszybsze połączenie centrum Krakowa z lotniskiem. Podróż zajmuje 16 minut.

Autobusem

Z/do Kraków Airport kursują dwie linie autobusowe dzienne: 208, 292 oraz linia nocna: 902. Są to linie aglomeracyjne.

2. WNIOSKI I PROPOZYCJE ODNOŚNIE KIERUNKÓW ROZWOJU GOSPODARCZEGO/NAPŁYWU INWESTYCJI W KONTEKŚCIE CHARAKTERYSTYKI LOKALNEGO RYNKU PRACY

WNIOSKI:

Cechy charakterystyczne zasobów ludzkich regionu krakowskiego:

- gęstość zaludnienia – **203 os/km²** (powiat krakowski ziemski), **2 308 os/km²** (miasto Kraków);
- współczynnik feminizacji – **104** kobiety na 100 mężczyzn (powiat krakowski ziemski), **114** kobiet na 100 mężczyzn (miasto Kraków);
- najliczniejsze są grupy osób w wieku produkcyjnym – **63,8%** (powiat krakowski ziemski), **66%** (miasto Kraków);
- społeczności z przewagą ludzi młodych – w obu powiatach;
- wzrost liczby ludności – obecnie około **290 395** mieszkańców (powiat krakowski ziemski), **754 624** mieszkańców (miasto Kraków);
- dodatni przyrost naturalny – w obu powiatach;
- saldo migracji stałej: Kraków – ujemny, powiat krakowski – dodatnie;
- saldo migracji czasowej: wysokie, dodatnie – w obu przypadkach;
- sektor zatrudniający największą liczbę osób – usługi: **37%** (powiat krakowski ziemski), **74%** (miasto Kraków);
- stopa bezrobocia **10,7%** (powiat krakowski ziemski), **4,9%** (miasto Kraków – najniższa stopa bezrobocia w Małopolsce);
- wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych – w obu powiatach;
- Kraków – największym ośrodkiem akademickim w Małopolsce oraz drugim, zaraz po Warszawie w Polsce;
- stały wzrost liczby studentów w Krakowie – około **210 000** studentów w 2010 roku;
- najczęściej wybierane kierunki studiów przez krakowskich studentów: ekonomia, administracja, nauki społeczne;
- wskaźnik przedsiębiorczości: **89,92** (powiat krakowski ziemski), **145,92** (miasto Kraków);
- współczynnik aktywności zawodowej: **34,69%** (powiat krakowski ziemski), **56,03%** (miasto Kraków).

PROPOZYCJE:

NOWE TECHNOLOGIE

Istniejące w powiecie zaplecze naukowo-badawcze (liczne uczelnie, ośrodki badawcze, klastry) i dostępna kadra (naukowcy, studenci, absolwenci) warunkuje i sprzyja rozwojowi regionu w zakresie nowych technologii. W związku z tym realizowany jest projekt pod nazwą „Perspektywa Technologiczna Kraków-Małopolska 2020”, którego celem jest zdefiniowanie kierunków rozwoju gospodarczego Krakowa i Małopolski. W ramach projektu wybrano 10 kluczowych technologii przyszłości dla województwa małopolskiego, obejmujących takie dziedziny jak biotechnologia, energetyka i technologie informacyjne. Tym samym wyłania się nowa koncepcja regionu - już nie „usługowego”, a „kreatywnego” opartego na wiedzy i innowacjach.³

W najnowszym rankingu firm doradczych Global Services-Tholons Kraków zajął 5 miejsce na świecie wśród lokalizacji najbardziej atrakcyjnych dla sektora R&D (po raz pierwszy Kraków został uwzględniony w rankingu dla tego sektora). Potwierdza to właściwy kierunek rozwoju gospodarczego Krakowa i powiatu w branży nowych technologii.

USŁUGI

Kraków uważany za dolinę usług powinien utrzymać swoją pozycję w tym sektorze. Jakość edukacji w tym rejonie, poparta dobrą znajomością języków obcych, stanowi bardzo ważny atut Krakowa w tej kwestii. Należy jednak doprowadzić do wyspecjalizowania usług celem utrzymania firm na naszym rynku w dobie rosnącej konkurencji.

MARKA MIASTA KRAKOWA

Lepsza promocja atutów miasta i regionu, realizowana we współpracy między wszystkimi instytucjami, będzie sprzyjać wzrostowi zainteresowania inwestorów naszym powiatem.

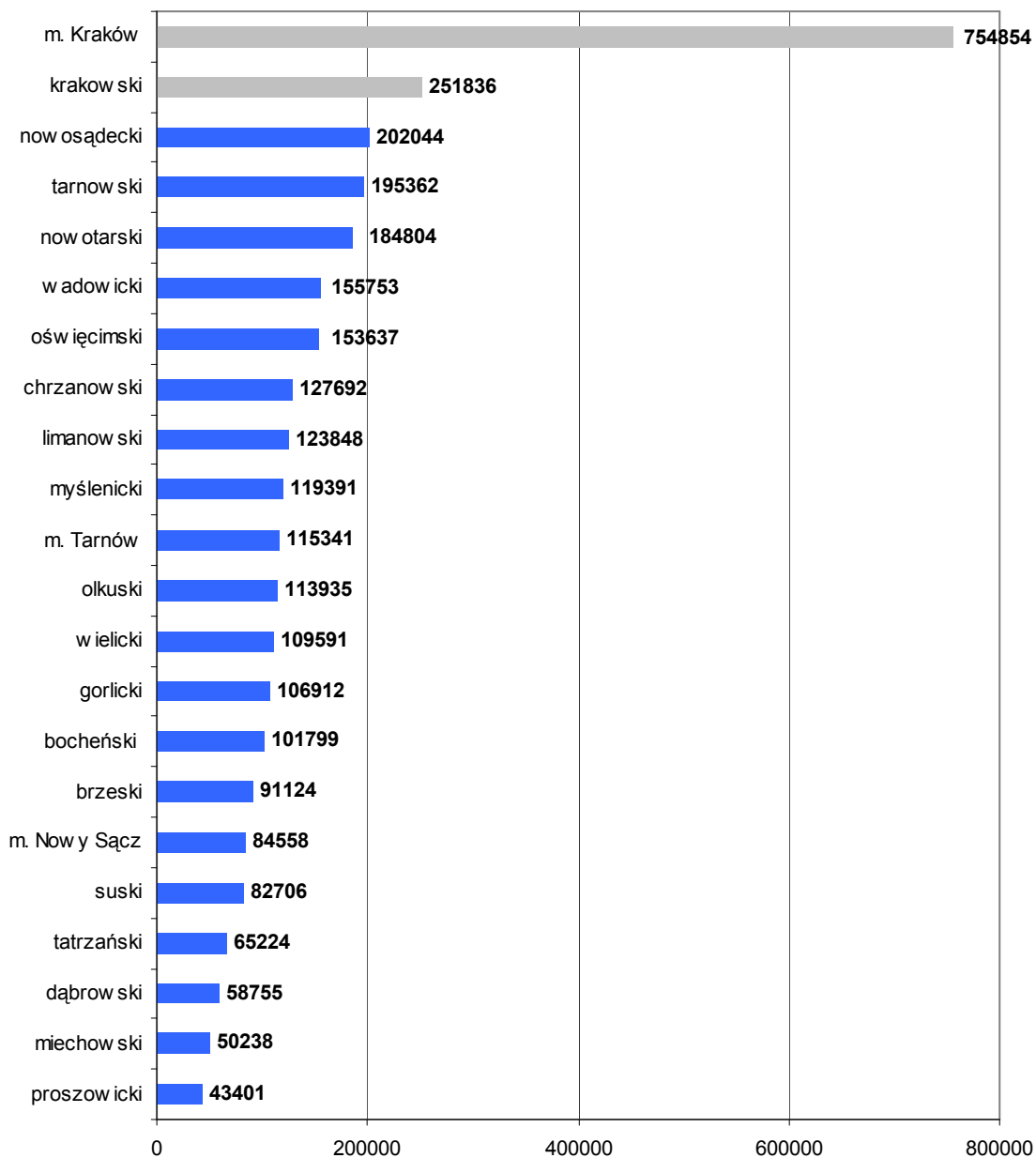
---

³ <http://foresight.kpt.krakow.pl>

3. ZASOBY LUDZKIE W POWIECIE KRAKOWSKIM I MIEŚCIE KRAKÓW

A. Informacje demograficzne ogólne

Wykres 1. Ludność województwa małopolskiego według powiatów w 2009 roku

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2009

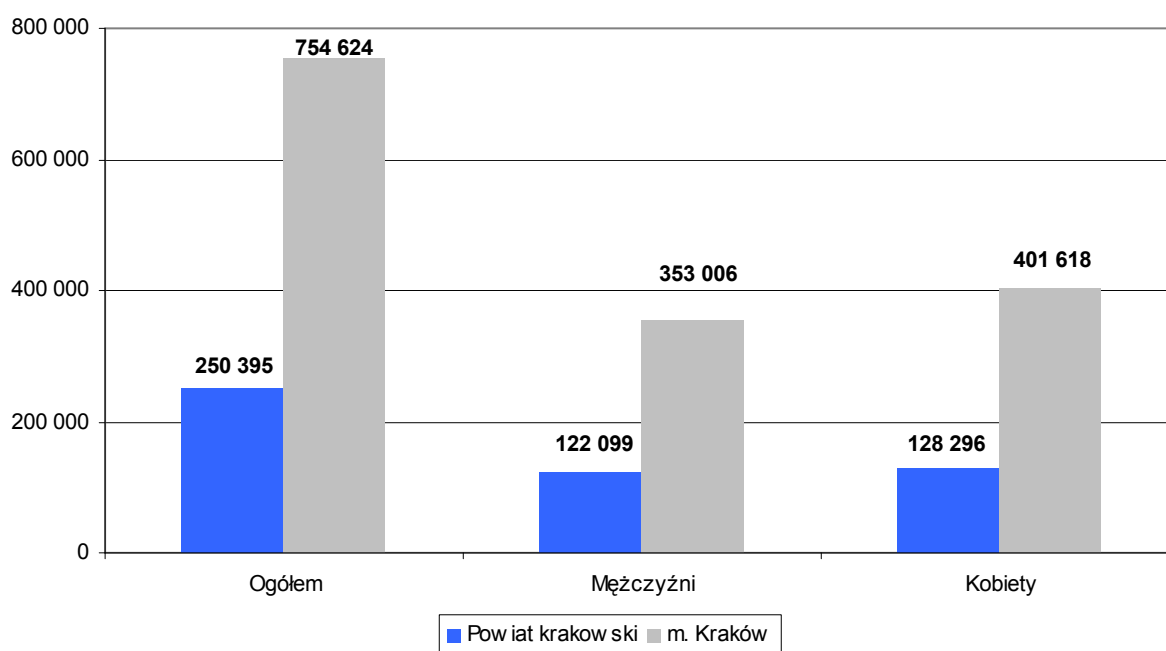
Powiat krakowski ziemski zamieszkiwany jest przez 290 395 osoby⁴, co stanowi około 9% mieszkańców Małopolski (3 292 805 osób). Wśród gmin powiatu krakowskiego najliczniej zamieszkiwana jest gmina

⁴ GUS, 2008 rok

Skawina (17% ludności powiatu), następnie Krzeszowice (13% ludności powiatu) i Zabierzów (9% ludności powiatu). Najmniej zaludniona jest gmina Sułoszowa (2% ludności powiatu), a następnie gminy Igołomia-Wawrzeńczyce i Michałowice (obie po około 3% ludności powiatu). Gęstość zaludnienia w powiecie jest na poziomie średnim i wynosi 203 os/km² i nieznacznie wzrasta biorąc pod uwagę ostatnie lata. Dla porównania najwyższa średnia gęstość zaludnienia wśród powiatów ziemskich przypada na powiat oświęcimski - 378 os/km², najniższa występuje w powiecie miechowskim - 74 os/km², w Małopolsce wskaźnik ten wynosi 214 os/km², a w kraju 124 os/km².

Kraków pod względem liczby mieszkańców (754 624 osoby) znajduje się na pierwszej pozycji wśród powiatów województwa małopolskiego i na drugim miejscu wśród wszystkich miast w Polsce. Ludność Krakowa stanowi prawie 23% mieszkańców Małopolski. Jego gęstość zaludnienia wynosi 2 308 os/km², co również plasuje go na pierwszym miejscu w województwie. W okresie trzech lat wskaźnik ten utrzymuje się na stałym poziomie.

Wykres 2. Ludność według płci w powiecie krakowskim oraz w Krakowie

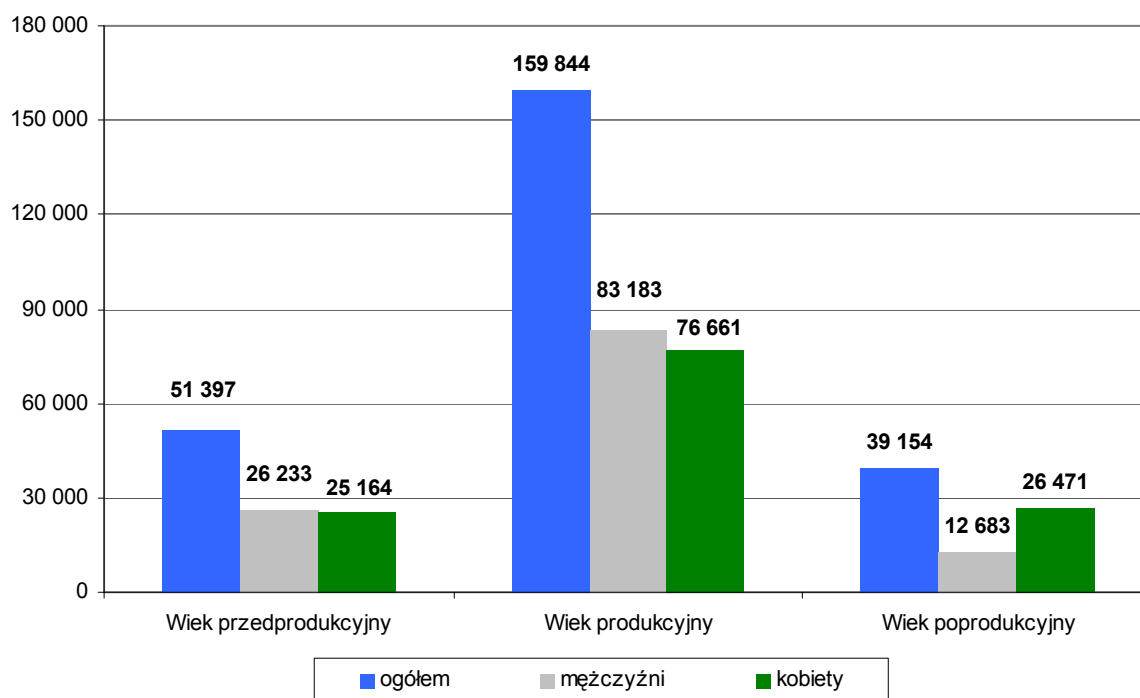

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

Współczynnik feminizacji w Krakowie jest na wysokim poziomie i wynosi 114 kobiet na 100 mężczyzn, jest on wyższy niż w powiecie krakowskim, gdzie na 100 mężczyzn przypada 105 kobiet. Jedną z przyczyn wysokiego stopienia feminizacji w powiecie grodzkim jest fakt, iż w Krakowie rozwija się prężnie sektor usług, w którym częściej znajdują zatrudnienie kobiety.

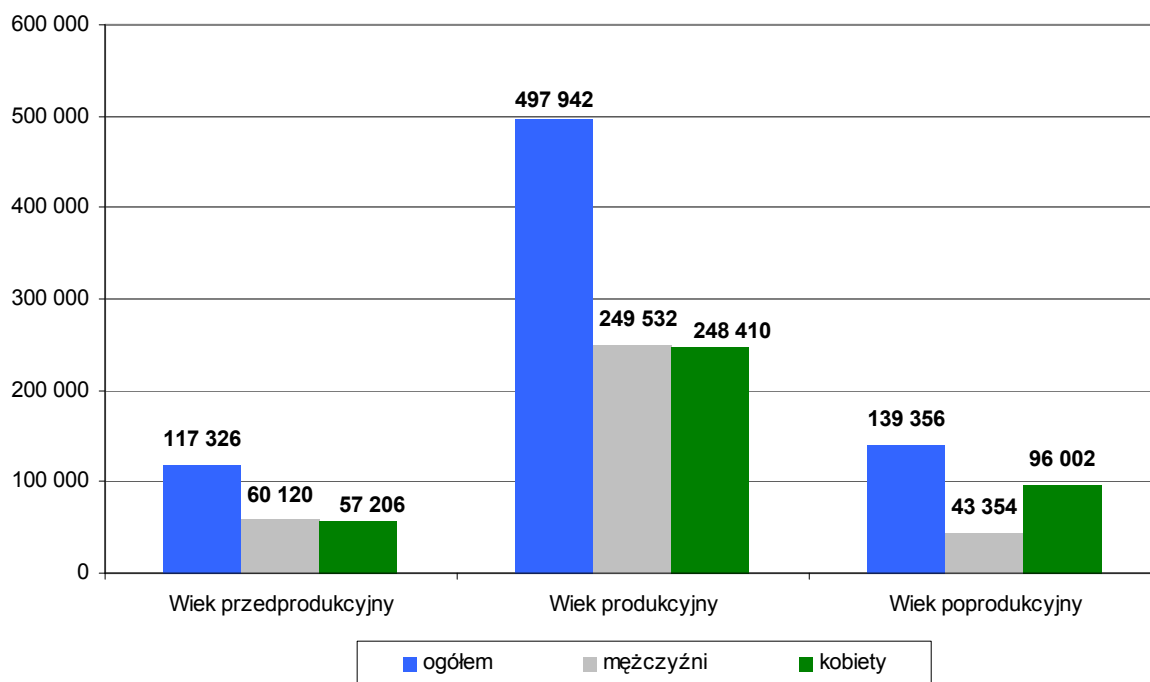
Pod względem struktury wiekowej ludności zarówno powiat ziemski, jak i grodzki prezentują się podobnie, jako **społeczności z przewagą ludzi młodych**. Najliczniejsze grupy wiekowe to osoby pomiędzy 20 a 34 rokiem życia, przy czym tak w powiecie krakowskim, jak i w mieście Krakowie najliczniejszą grupę stanowią osoby między 25 a 29 rokiem życia. W mieście Krakowie stosunkowo liczną grupę (czwartą co do wielkości) stanowią też osoby w wieku 50 – 54 lata. W obydwóch powiatach podobnie prezentuje się również struktura wiekowa społeczeństwa według płci. **Mężczyźni przeważają liczebnie w młodszych grupach wiekowych** (w powiecie ziemskim do 54 roku życia, natomiast w powiecie grodzkim jedynie do 25 roku życia). **Kobiety natomiast zdecydowanie dominują w grupach wiekowych starszych**. Liczba kobiet w stosunku do mężczyzn w najstarszej wyróżnionej grupie wiekowej (85 lat i więcej) wynosi 2 325 do 787 w powiecie ziemskim oraz 7 609 do 2 804 w powiecie grodzkim, a więc dla Krakowa jest to przewaga prawie trzykrotna. Mediana wieku dla Krakowa wynosi prawie 39 lat, a dla powiatu krakowskiego – 37 lat.

Wykres 3. Struktura wiekowa ludności powiatu krakowskiego ziemskiego według płci

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

Wykres 4. Struktura wiekowa ludności Krakowa według płci

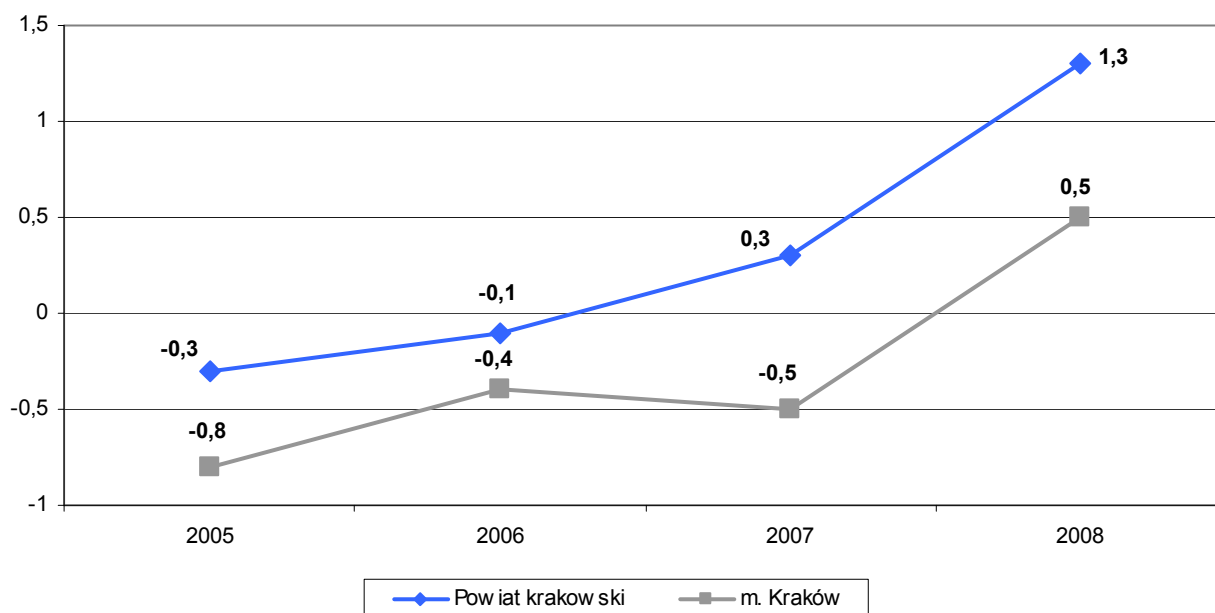
Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

Opisane powyżej prawidłowości potwierdzają powyższe wykresy, obrazujące strukturę wiekową mieszkańców powiatu ziemskiego oraz grodzkiego według podziału na osoby w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz poprodukcyjnym. Zarówno w powiecie krakowskim ziemskim, jak i w mieście Kraków, **najliczniejsze są grupy osób w wieku produkcyjnym**, a więc mężczyźni pomiędzy 18 a 64 i kobiety między 18 a 59 rokiem życia, przy czym mężczyźni nieco bardziej dominują w grupie wiekowej przedprodukcyjnej i produkcyjnej, kobiet natomiast znacznie więcej niż mężczyzn jest w grupie wiekowej poprodukcyjnej. Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 20,4% ludności powiatu ziemskiego. Wysoka liczba osób młodych, zasilających szeregi pracujących, powoduje stały wzrost procentowego udziału grupy osób w wieku produkcyjnym (na chwilę obecną – **63,8%**) w strukturze ludności tego powiatu. Dla przykładu udział osób w wieku przedprodukcyjnym w Małopolsce wynosi 16,8%, podczas gdy w Polsce 15,8%. W Krakowie omawiany czynnik w procentowym zestawieniu kształtuje się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym – 15,5%, produkcyjnym – **66%**, poprodukcyjnym – 18,5%.

W 2009 roku w powiecie ziemskim **wskaźnik obciążenia ekonomicznego**, a więc liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniósł 56 natomiast dla powiatu grodzkiego wskaźnik ten plasował się na poziomie 52,4 i był korzystniejszy niż ten wskaźnik dla całego województwa, gdzie wynosił on 57,1. Biorąc pod uwagę okres czterech ostatnich lat można śmiało stwierdzić, że opisywany czynnik w powiecie krakowskim charakteryzuje trend malejący (w roku 2006 – 58,5; 2007 – 57,3; 2008 – 56,6; 2009 – 56), natomiast w Krakowie – trend rosnący (2006 – 50,7; 2007 – 50,8; 2008 – 51,5; 2009 – 52,4). Wskaźnik ten jest stosunkowo korzystny dla analizowanych powiatów, szczególnie dla

powiatu krakowskiego grodzkiego, pomimo minimalnego wzrostu, niemniej jednak świadczącego o systematycznym starzeniu się mieszkańców Krakowa – przybywa osób w wieku poprodukcyjnym i maleje udział osób w wieku przedprodukcyjnym. Jest to spowodowane wydłużającą się średnią trwania życia oraz utrzymującym się niskim poziomem urodzeń.

Wykres 5. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2005 - 2008

Powiat ziemski charakteryzował **wzrost liczby ludności** na przestrzeni ostatnich lat, natomiast liczba ludności powiatu grodzkiego utrzymywała się na stałym poziomie. Jedną z głównych przyczyn tego zjawiska była wysokość wskaźnika **przyrostu naturalnego**, dodatniego dla powiatu krakowskiego (1,3 w 2008 roku) oraz bliskiego zera dla Krakowa. Wartość tego wskaźnika była dla obu powiatów niższa niż w całym województwie małopolskim (2,2 w 2008 roku), a jednocześnie dla powiatu ziemskiego wyższa niż w całym kraju (0,9 w 2008 roku).

Tabela 1. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2008 roku

	Napływ ogółem	Odływ ogółem	Saldo migracji	
			ogółem	na 1000 ludności
Powiat krakowski ziemski	3 806	1 870	1936	7,8
m. Kraków	6 070	6 132	-62	-0,1

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

Tabela 2. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy w 2008 roku

	Zameldowani na pobyt czasowy	Czasowo nieobecni w miejscu stałego zameldowania	Saldo	
			ogółem	na 1000 ludności
Powiat krakowski ziemski	4 444	3 647	797	17,7
m. Kraków	30 977	11 168	19 809	26,2

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

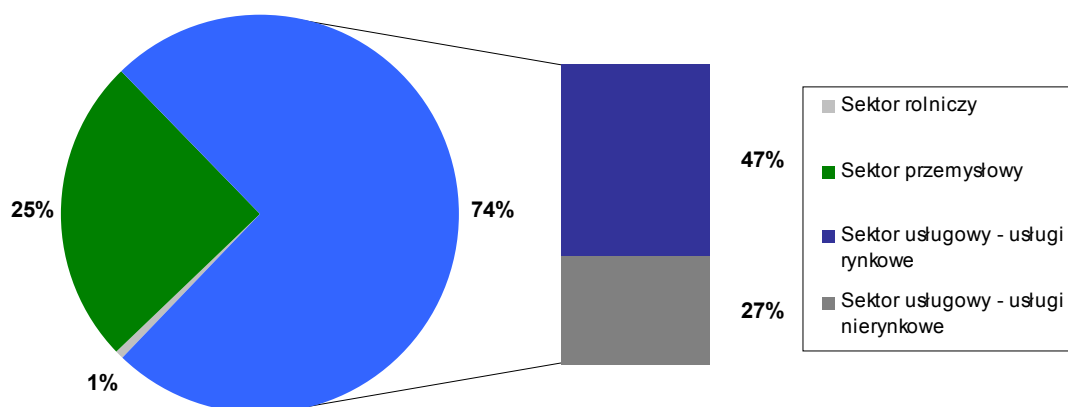
Czynnikami wpływającymi na spadek lub przyrost ludności są migracje, zarówno na pobyt stały, jak i czasowy. Głównymi przyczynami stałych migracji są sprawy rodzinne (m.in. zawieranie małżeństw) oraz chęć poprawy warunków mieszkaniowych, zaś czasowych zmiana pracy lub nauka.

Powiat ziemski charakteryzuje się dodatnim saldem **migracji stałej** dla migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności, które w roku 2008 utrzymywało się na poziomie 7,8 na 1000 mieszkańców. Tak wysokie saldo powiatu krakowskiego wskazuje na to, że na tle powiatów Małopolski jest on bardzo atrakcyjnym miejscem do zamieszkania. Oprócz naturalnej tendencji wyprowadzania się mieszkańców dużych miast na przedmieścia, na wartość tego wskaźnika ma także wpływ wysoka cena gruntów tych miast oraz coraz bardziej ograniczona powierzchnia wolnych terenów do zabudowy. Z kolei wskaźnik ten dla powiatu grodzkiego był ujemny i wynosił -0,1, co oznacza przewagę odpływu ludności w 2008 roku z Krakowa. Przepuszczalnie mogło być to podyktowane wysokimi cenami powierzchni mieszkaniowych w mieście.

W przypadku migracji wewnętrznych na **pobyt czasowy**, obydwa powiaty charakteryzują się bardzo wysokim dodatnim saldem migrujących mieszkańców na 1000 ludności, odpowiednio 17,7 dla powiatu krakowskiego ziemskiego i 26,2 dla Krakowa. Przyczyn tego faktu można się dopatrywać głównie w czasowym napływie studentów w roku akademickim do Krakowa oraz pracowników do mających już swoje siedziby, jak i do nowo otwieranych firm w powiecie krakowskim ziemskim i grodzkim.

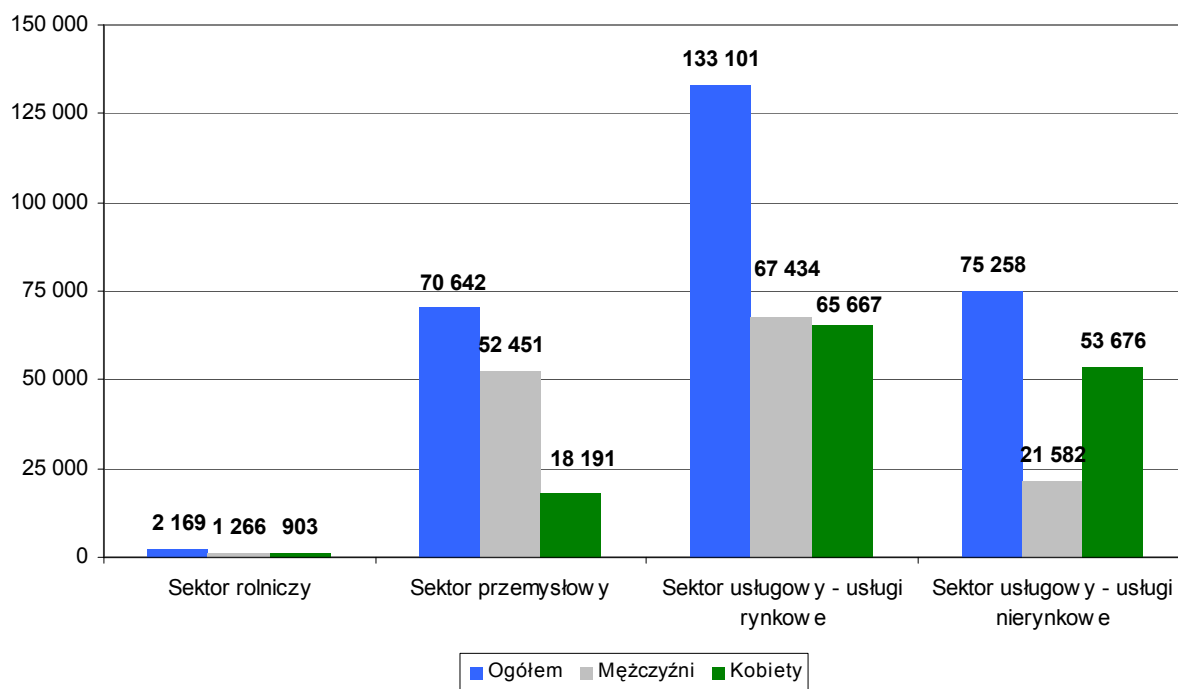
B. Rynek pracy

Wykres 6. Pracujący według sektorów ekonomicznych w powiecie krakowskim grodzkim

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

Wykres 7. Ilość zatrudnionych w poszczególnych sektorach według płci w Krakowie

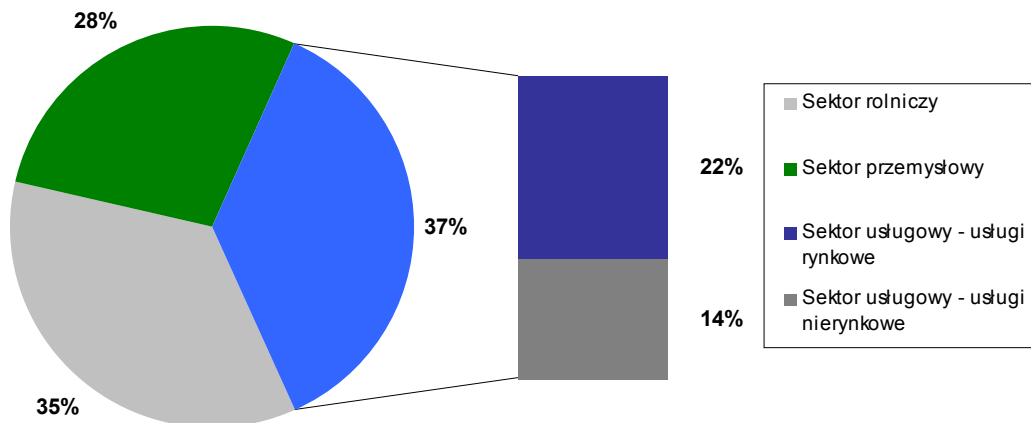
Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

Struktura pracujących według sektorów ekonomicznych na przestrzeni ostatnich lat praktycznie nie uległa zmianie. Kraków nie bez przyczyny nazwany jest „doliną usług”, charakterystycznym dla tego miasta jest fakt, iż **74% osób pracuje tu w sektorze usług**:

- **sektorze usług rynkowych** (sekcje: Handel i naprawy, Hotele i restauracje, Transport, gospodarka magazynowa i łączność, Pośrednictwo finansowe, Obsługa nieruchomości i firm, Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała) – 133 101 osób – **47%**;
- **sektorze usług nierynkowych** (sekcje: Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, Edukacja oraz Ochrona zdrowia i pomoc społeczna) – 75 258 osób – **27%**;
- **sektorze przemysłowym** (sekcje: Górnictwo, Przetwórstwo przemysłowe, Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę oraz Budownictwo) – 52 451 osób – **25%**;
- **sektorze rolniczym** (sekcje: Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo oraz Rybactwo) – 2 169 osób – **1%**.

Sektor usług nierynkowych zatrudnia porównywalną liczbę kobiet i mężczyzn (odpowiednio 65 667 i 67 434 osób). Natomiast w usługach rynkowych w większej mierze pracownikami są kobiety (53 676 kobiet w porównaniu do 21 582 mężczyzn). Sektor przemysłowy zatrudnia głównie mężczyzn w liczbie 52 451 osób oraz 18 191 kobiet.

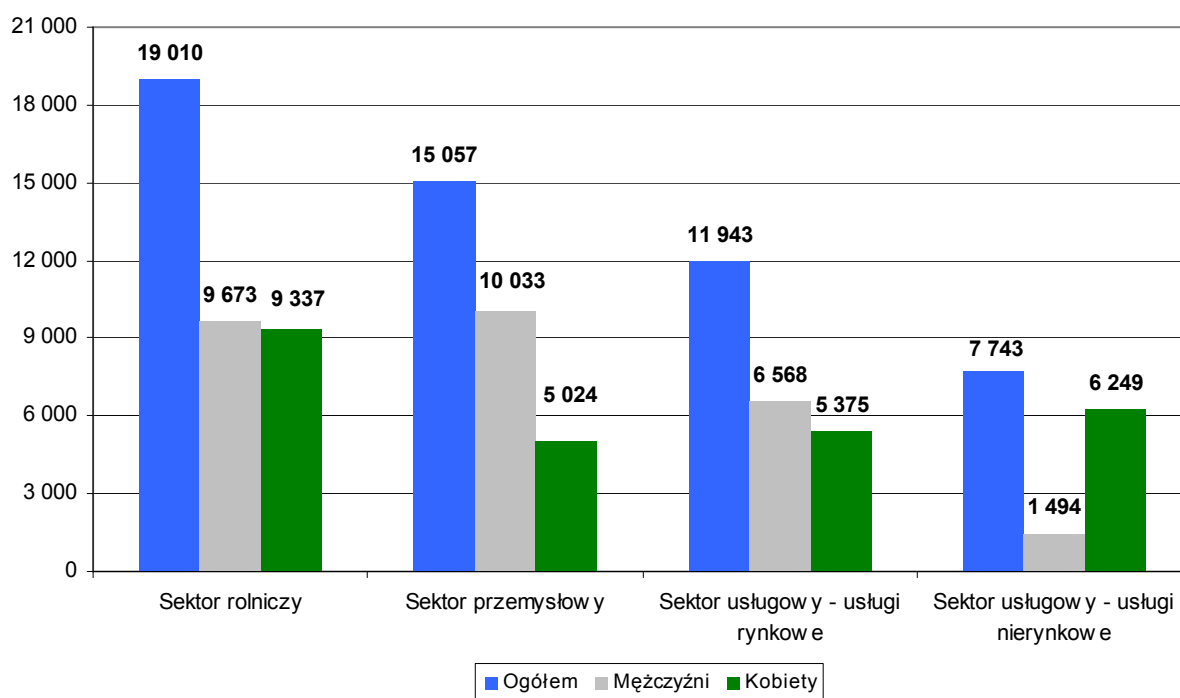
Wykres 8. Pracujący według sektorów ekonomicznych w powiecie krakowskim ziemskim

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

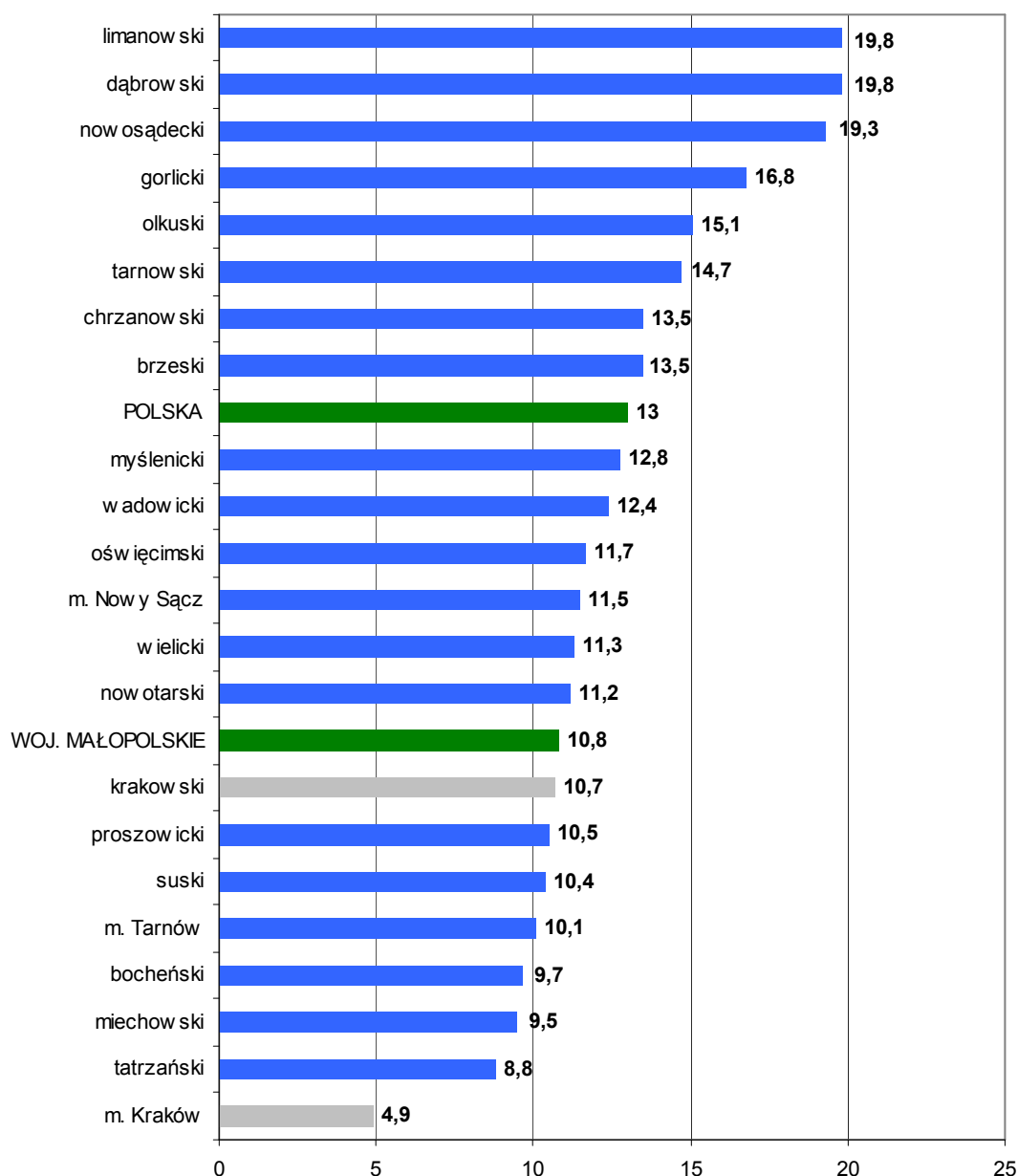
W powiecie krakowskim ziemskim struktura zatrudnienia w sektorach ekonomicznych różni się od tej w powiecie grodzkim, co przedstawiają wykresy 8 i 9. W sektorze usługowym zatrudnionych jest 19 686 osób pracujących (**37%**), z czego **22%** w **sektorze usług rynkowych** (11 943 osób) oraz **14%** w **usługach nierynkowych** (7 743 osób). Zaraz za sektorem usługowym, biorąc pod uwagę liczbę zatrudnienia, znajduje się **sektor rolniczy** zatrudniający 19 010 osób, co stanowi aż **35%** pracujących mieszkańców powiatu krakowskiego ziemskiego. Natomiast w **sektorze przemysłowym** pracuje **28%** mieszkańców powiatu (15 057). Powiaty grodzki i ziemski nie różnią się natomiast znacząco pod względem struktury zatrudnienia w sektorach według płci.

Wykres 9. Ilość zatrudnionych w poszczególnych sektorach według płci w powiecie krakowskim ziemskim

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

Wykres 10. Ranking powiatów województwa małopolskiego według stopy bezrobocia - stan na luty 2010 [w %]

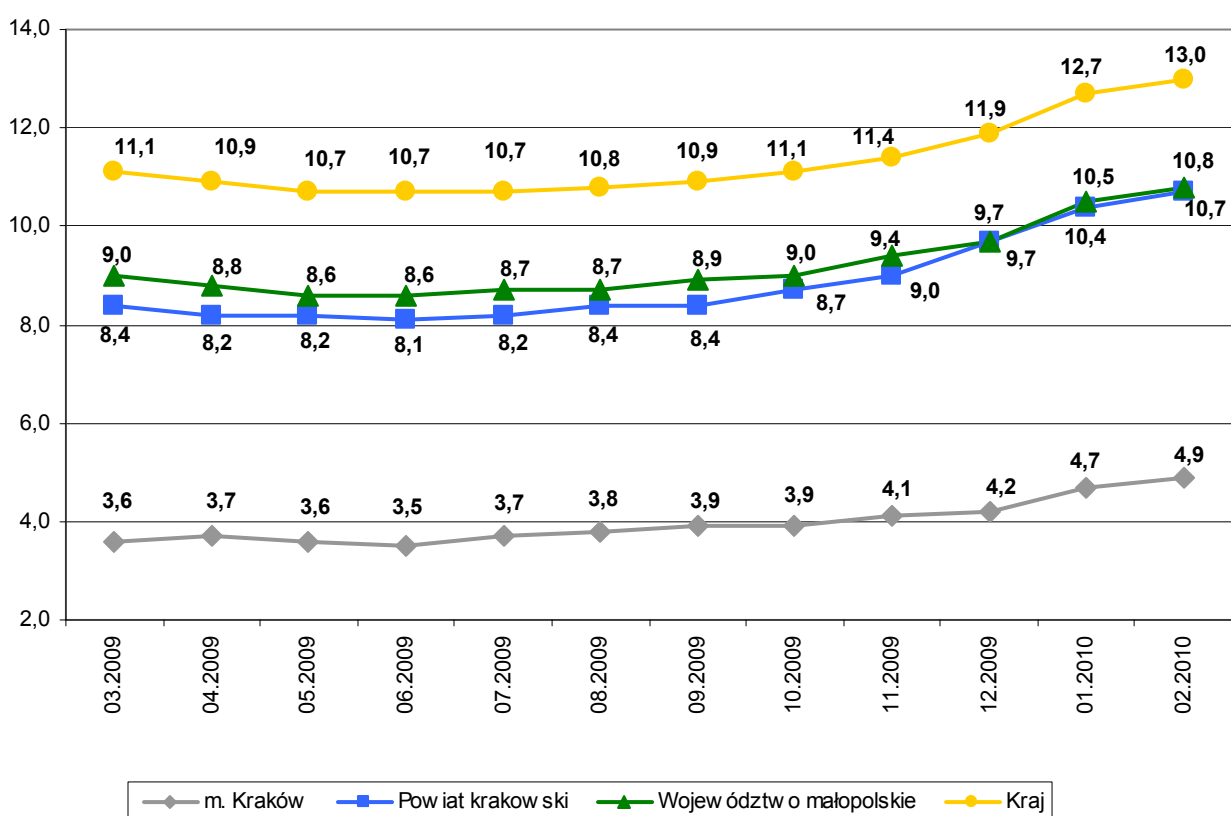
Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2010

Powiat krakowski ziemski znajduje się na ósmym miejscu wśród powiatów Małopolski, w których występuje najniższa stopa bezrobocia, nie przekraczająca 11%. Wskaźnik ten jest również niższy od wskaźnika ogółem dla województwa małopolskiego, jak i dla całego kraju. Z kolei w mieście Krakowie stopa bezrobocia ma najniższą wartość w całym województwie i wynosi 4,9%. Tutejsze bezrobocie najczęściej tożsame jest z nieposiadaniem kwalifikacji zawodowych – ma zatem charakter indywidualny, w dużej mierze zależny od działań samego bezrobotnego. Niska stopa bezrobocia w regionie krakowskim jest głównie efektem tego, iż większość osób pracuje w sektorze usług, który w opisywanym rejonie ma dobre warunki rozwoju. Kraków jest bardzo atrakcyjnym miejscem dla inwestorów i przyciąga wiele firm zapewniających miejsca pracy. Warto

również wspomnieć, że firmy z branży SSC i BPO, w dużej mierze lokujące swoje siedziby w Krakowie, w mijającym roku nie odczuły skutków kryzysu i w przeciwieństwie do wielu innych przedsiębiorstw, prowadziły rekrutacje na różnorodne stanowiska.

Analizując poniższy wykres zauważamy, iż stopa bezrobocia zarówno w powiecie krakowskim, jak również w Krakowie wzrosła z początkiem nowego roku, przy czym bezrobocie rośnie znacznie wolniej w Krakowie, niż na terenie powiatu ziemskiego. Porównując miesiąc luty 2010 z grudniem 2009 zanotowano wzrost o 1,1% stopy bezrobocia w powiecie krakowskim oraz 0,7% w Krakowie. Można to tłumaczyć typowym dla przełomu roku wahaniem sytuacji na rynku pracy. Do ewidencji urzędu wracały osoby pracujące w charakterze pracowników sezonowych, nie przedłużono umów na nowy rok, ponadto przyczyną może być fakt, iż wiele osób pozostawiło kwestię zarejestrowania się jako bezrobotny na 2010 rok, gdyż nowe przepisy umożliwiają prawo do zasiłku wypłacanego przez cały rok, a nie jak to miało miejsce wcześniej - tylko przez sześć miesięcy.

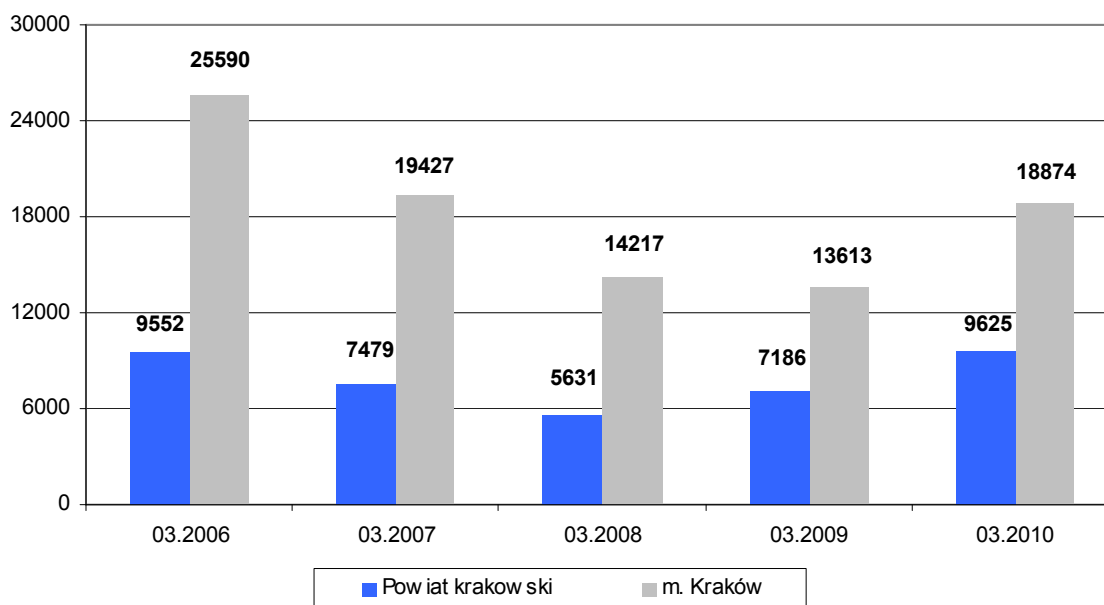
Wykres 11. Stopa bezrobocia w powiecie krakowskim, Krakowie, województwie małopolskim i w Polsce w okresie III 2009 - II 2010 [w %]

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie i Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego, 2009 - 2010

Według stanu z końca marca 2010 w Powiatowym Urzędzie Pracy Powiatu Krakowskiego było zarejestrowanych 9 625 osób bezrobotnych, w Grodzkim Urzędzie Pracy w Krakowie – 18 874 osób bezrobotnych. Porównując przedstawione dane z marca 2009 roku, zauważalny jest wzrost liczby bezrobotnych o 2 439 w powiecie krakowskim oraz o 5 261 w Krakowie.

Wykres 12. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie i Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego, 2006 - 2010

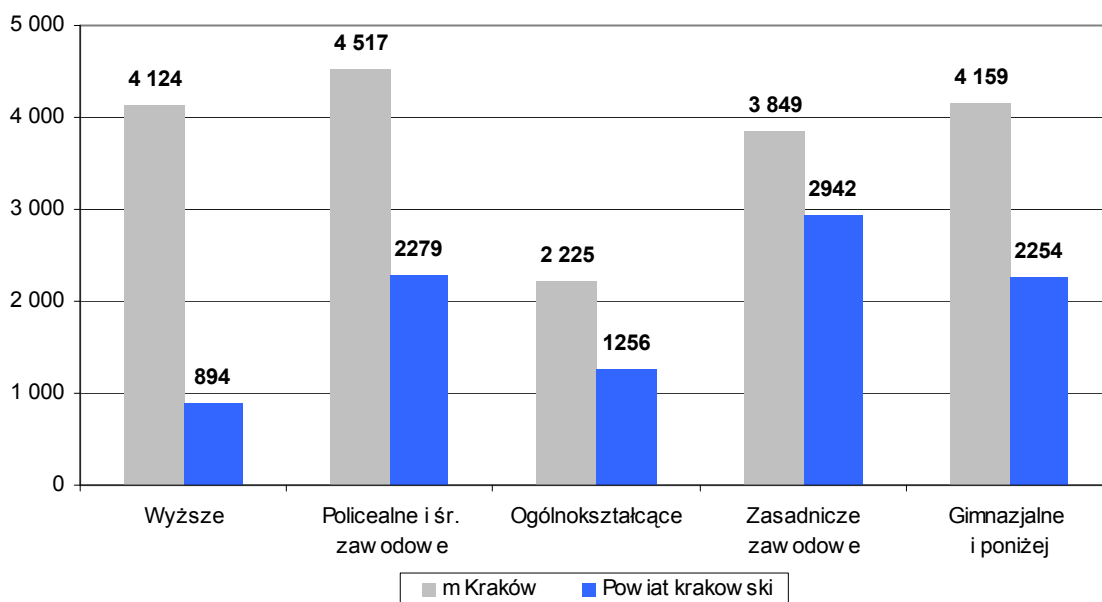
Porównując rok 2009 do poprzednich lat w powiecie krakowskim ziemskim dostrzegalny jest kontekst pogarszania się sytuacji na rynku pracy.

Struktura osób bezrobotnych opisywana może być za pomocą różnych czynników. W poniższej analizie wykorzystano takie wskaźniki, jak poziom wykształcenia osób bezrobotnych, ich struktura ze względu na wiek, staż pracy ogółem oraz czas pozostawania bez pracy w miesiącach.

Biorąc pod uwagę kwestię **wykształcenia** osób bezrobotnych, dane zebrane przez Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego ukazują, iż największą grupę bezrobotnych tworzą osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (2 942 osób) oraz policealnym i średnim zawodowym (2 279 osób). Sytuacja ta inaczej kształtuje się w Krakowie, gdzie najwięcej bezrobotnych osób jest z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (4 517 osób) oraz gimnazjalnym i poniżej (4 159 osób). Istotnym i zarazem niepokojącym stanem wydaje się być liczba osób bezrobotnych powiatu grodzkiego z wykształceniem wyższym. W 2010 roku wynosi ona 4 124. Jest to głównie związane z faktem, iż obecnie dużo młodych osób studiuje w szkołach wyższych

i zdobywa dyplomy wyższych uczelni. Nie wszyscy jednak znajdują pracę i ma to swoje odbicie w statystyce bezrobocia.

Wykres 13. Struktura osób bezrobotnych ze względu na wykształcenie – stan na 31.03.2010 roku

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego i Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, 2010

Pod względem **struktury wiekowej** bezrobotni zarejestrowani w Grodzkim Urzędzie Pracy oraz w Urzędzie Pracy Powiatu Krakowskiego wydają się być grupą raczej młodą. Na terenie powiatu ziemskiego najliczniejsza jest grupa bezrobotnych w przedziale wiekowym 25 – 34 lata (2 859 osób), taka sama sytuacja ma miejsce w Krakowie (6 021 osób). Kolejną pod względem liczności grupą osób bezrobotnych w Krakowie są osoby w wieku 45 – 54 lat, natomiast w powiecie krakowskim grupą tą są osoby w wieku 18 – 24 lat.

W przypadku rozpatrywania struktury osób bezrobotnych w powiatach krakowskim ziemskim oraz grodzkim pod względem **czasu pozostawania bez pracy**, liczonym w miesiącach, zauważyć można, iż dla powiatu krakowskiego najliczniej reprezentowaną grupą, jest grupa osób nie posiadających zatrudnienia od 6 do 12 miesięcy (2 157 osób). Z kolei w Krakowie grupa ta skupia osoby, które pozostają bez pracy od 1 do 3 miesięcy. Zarejestrowani jako pozostający bez pracy od co najmniej dwóch lat to grupa, w której znajduje się najmniej bezrobotnych osób zarówno w powiecie ziemskim (1 182 osoby), jak i w grodzkim (1 755 osób).

Kolejnym czynnikiem, opisującym strukturę osób bezrobotnych jest **staż pracy ogółem**. Na koniec marca 2010 roku w powiecie krakowskim ziemskim ponad 2 220 osób rejestrujących się jako bezrobotni posiadało doświadczenie od 1 do 5 lat, a 2 150 nigdzie wcześniej nie pracowało. W powiecie grodzkim największe

grupy bezrobotnych tworzyły osoby bez wcześniejszego stażu pracy (3 730 osób) oraz osoby ze stażem pracy wynoszącym od 1 do 5 lat (3 649). Najmniej zarejestrowanych osób jako bezrobotnych posiadało doświadczenie zawodowe rzędu 30 lat i więcej, zarówno w powiecie krakowskim grodzkim, jak i ziemskim (odpowiednio 946 i 342 osoby).

Podsumowując czynniki wpływające na strukturę bezrobocia są one nieco zróżnicowane w zależności od powiatu:

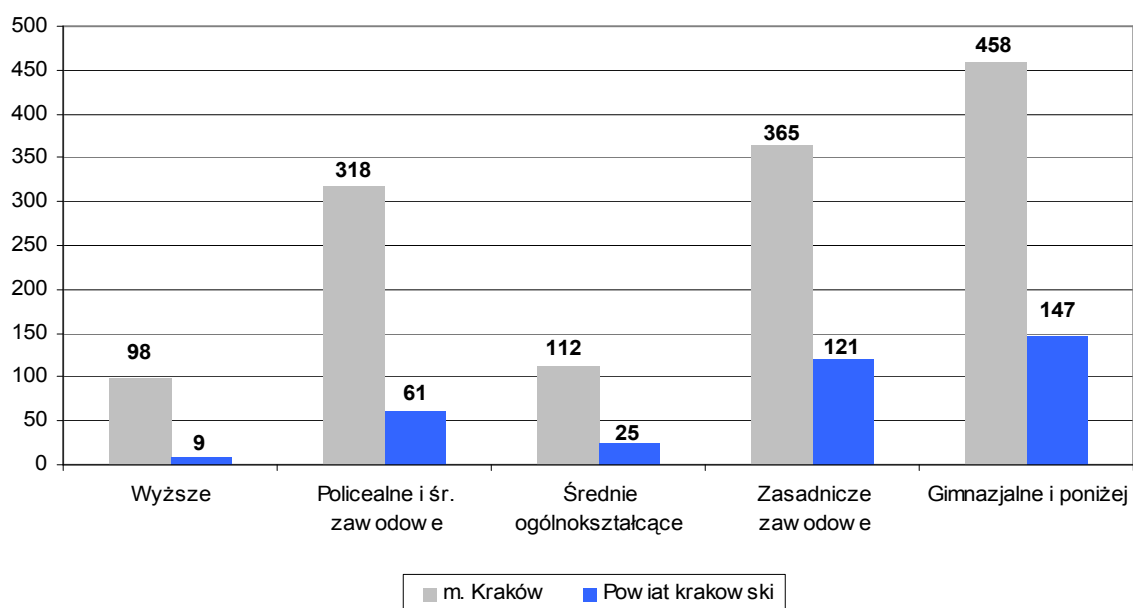
Powiat krakowski grodzki:

- **Wykształcenie**
  - Najwięcej bezrobotnych: policealne i średnie zawodowe
  - Najmniej bezrobotnych: ogólnokształcące
- **Wiek**
  - Najwięcej bezrobotnych: 25 – 34 lat
  - Najmniej bezrobotnych: 60 – 64 lat
- **Czas pozostawania bez pracy w miesiącach**
  - Najwięcej bezrobotnych: od 1 do 3
  - Najmniej bezrobotnych: powyżej 24
- **Staż pracy ogółem**
  - Najwięcej bezrobotnych: bez stażu
  - Najmniej bezrobotnych: 30 lat i więcej

Powiat krakowski ziemski:

- **Wykształcenie**
  - Najwięcej bezrobotnych: zasadnicze zawodowe
  - Najmniej bezrobotnych: wyższe
- **Wiek**
  - Najwięcej bezrobotnych: 25 – 34 lat
  - Najmniej bezrobotnych: 60 – 64 lat
- **Czas pozostawania bez pracy w miesiącach**
  - Najwięcej bezrobotnych: od 6 do 12
  - Najmniej bezrobotnych: powyżej 24
- **Staż pracy ogółem**
  - Najwięcej bezrobotnych: 6 – 12
  - Najmniej bezrobotnych: 30 lat i więcej

Wykres 14. Niepełnosprawni zarejestrowani w Grodzkim Urzędzie Pracy w Krakowie oraz w Urzędzie Pracy Powiatu Krakowskiego według wykształcenia – stan na 31.12.2009 roku

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na bazie danych Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie oraz Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego, 2009

Tabela 3. Struktura osób bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy Powiatu Krakowskiego - stan na 31.12.2009

Struktura osób bezrobotnych niepełnosprawnych w powiecie krakowskim - 2009		
kryterium	przedział	ilość osób
wiek	18-24	38
	25-34	42
	35-44	60
	45-54	136
	55-59	80
	60 i więcej	12
staż pracy ogółem	do 1 roku	25
	1-4	43
	5-10	49
	10-20	86
	20-30	100
	30 lat i więcej	19
	bez stażu	46
stopnia niepełnosprawności	znaczny	6
	umiarkowany	116
	lekki	246

Źródło: Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego, 2009

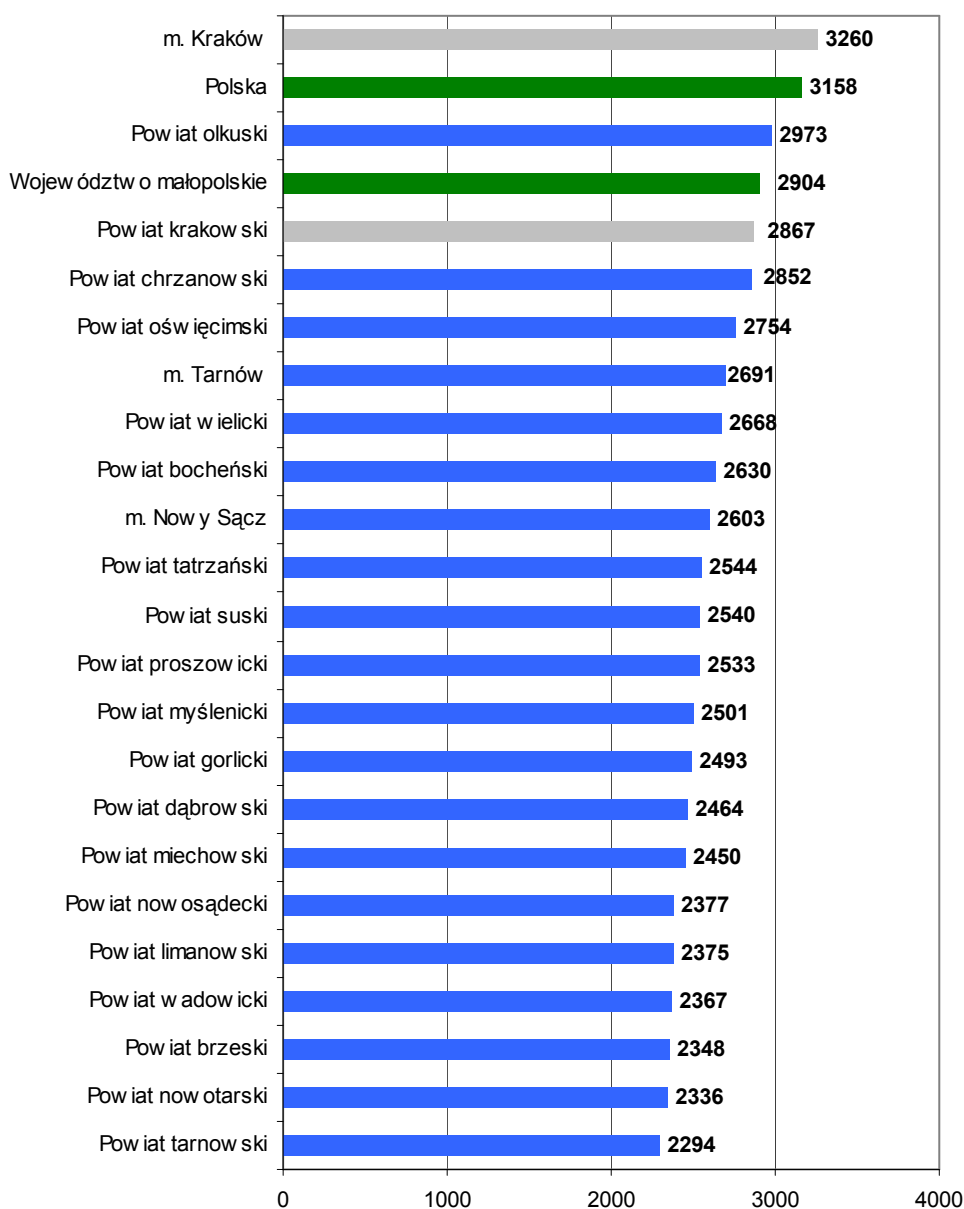
Tabela 4. Struktura osób bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w Grodzkim Urzędzie Pracy w Krakowie - stan na 31.12.2009

Struktura osób bezrobotnych niepełnosprawnych w Krakowie		
kryterium	przedział	ilość osób
wiek	18 – 24	67
	25 – 34	145
	35 – 44	189
	45 – 54	565
	55 – 59	314
	60 i więcej lat	71
staż pracy ogółem	do 1 roku	130
	1 – 5	161
	5 – 10	167
	10 – 20	310
	20 – 30	380
	30 lat i więcej	80
	bez stażu	123
czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1	131
	1 – 3	277
	3 – 6	206
	6 – 12	252
	12 – 24	214
	powyżej 24	271

Źródło: Grodzki Urząd Pracy w Krakowie, 2009

W Urzędzie Pracy Powiatu Krakowskiego według stanu na koniec 2009 roku zarejestrowanych jako bezrobotne pozostawało **358 osób niepełnosprawnych**, natomiast w Grodzkim Urzędzie Pracy w Krakowie w tym czasie zarejestrowanych było **1 351 osób niepełnosprawnych**. Struktura bezrobotnych osób niepełnosprawnych pod względem ich wieku, stopnia niepełnosprawności oraz wykształcenia kształtuje się bardzo podobnie w powiatach ziemskim i grodzkim. Najwięcej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne w obu urzędach znajduje się w przedziale wiekowym 45 – 54 lata (razem 701 osób). Z kolei kierując się kryterium wykształcenia, najwięcej bezrobotnych osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jest z wykształceniem gimnazjalnym lub niższymi (w obu urzędach razem - 605 osób). Drugą najliczniejszą grupą są niepełnosprawni z wykształceniem zasadniczym zawodowym (w obu urzędach razem – 491 osób), najmniejszą grupą są natomiast osoby z wykształceniem wyższym (w obu urzędach razem – 107 osób).

Wykres 15. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na koniec 2008 roku [zł brutto]⁵

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w Krakowie (3 260 zł) jest najwyższym wynagrodzeniem w całym województwie, wyższym również od średniej krajowej. Również średnie zarobki w powiecie krakowskim należą do najwyższych w tej części kraju.

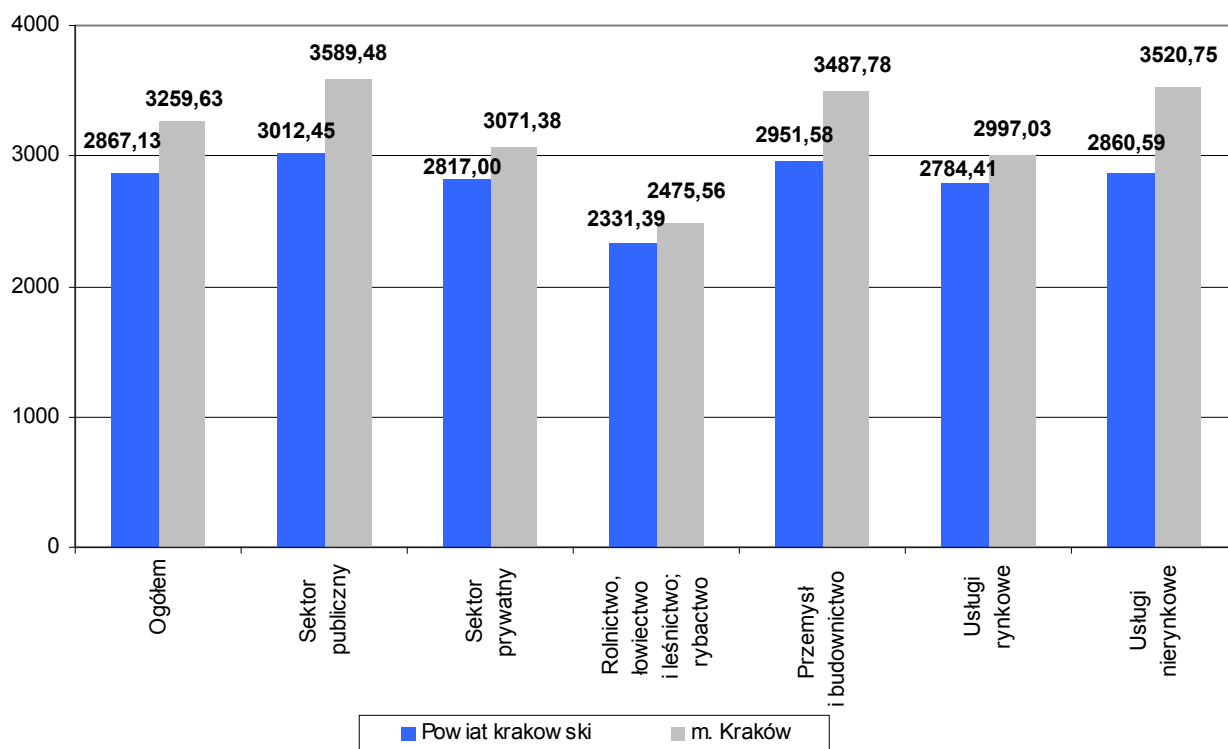
Najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie w powiecie krakowskim ziemskim i grodzkim odnotowuje się w sektorze publicznym i wynosi ono odpowiednio około 3 012 zł w powiecie ziemskim i 3 590 zł w powiecie grodzkim. Kolejnym sektorem najwyżej opłacanym w Krakowie jest sektor usług rynkowych, gdzie

⁵ wartości nie obejmują danych dla podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

odnotowuje się średnie wynagrodzenie w wysokości około 3 520 zł, natomiast w powiecie krakowskim na drugim miejscu znajduje się sektor przemysłu i budownictwa z wynagrodzeniem rzędu 3 487 zł. Najślabiej wynagradzani w powiecie ziemskim i grodzkim są pracownicy sektora rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa (odpowiednio 3 331 zł i 2 475 zł).

Powyższe wartości nie obejmują danych dla podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

Wykres 16. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia według sektorów [zł brutto]⁶

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Krakowie, 2008

⁶ wartości nie obejmują danych dla podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

Tabela 5. Podwyżki w regionie krakowskim w latach 2008 – 2009

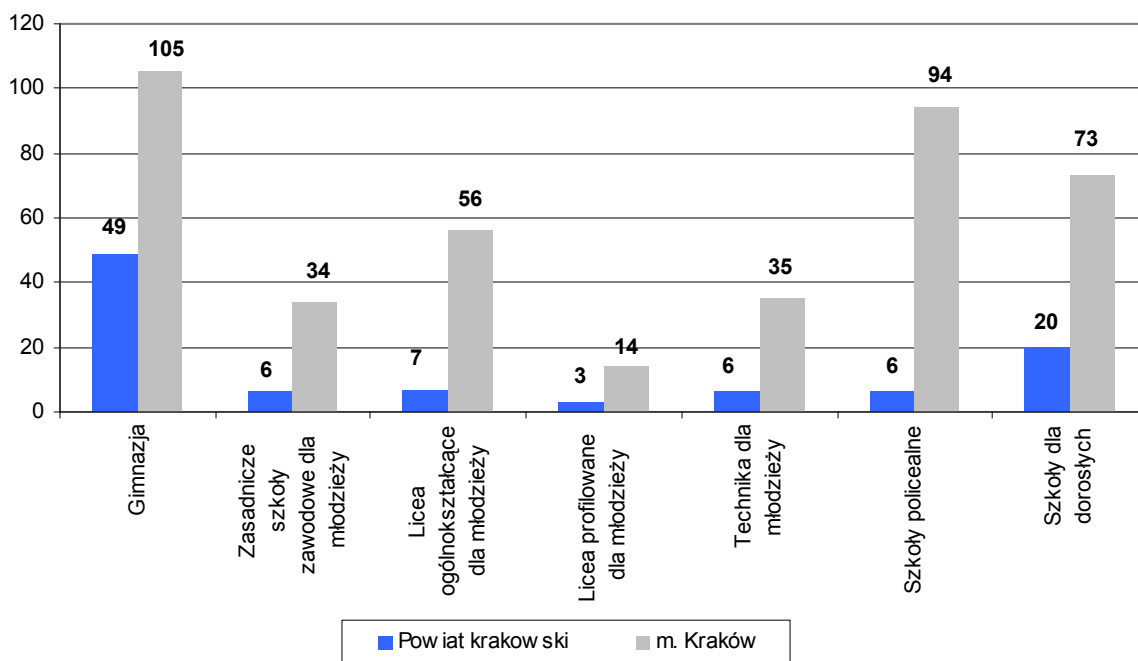
	Zarząd	Dyrektorzy	Kierownicy	Specjaliści	Pracownicy szeregowi
Raport Płacowy Jesień 2009	1,80%	2,47%	3,85%	5,02%	3,70%
Raport Płacowy Wiosna 2009	1,47%	5,34%	7,91%	10,05%	7,71%
Raport Płacowy Jesień 2008	1,67%	8,13%	10,65%	12,42%	11,29%
Raport Płacowy Wiosna 2008	3,86%	8,94%	9,82%	9,00%	10,32%

Źródło: Raport Płacowy, Advisory Group TEST Human Resources, 2008 - 2009

W 2009 roku można było zaobserwować znaczny spadek podwyżek na niemal wszystkich szczeblach hierarchii firmy, w porównaniu z rokiem 2008. Biorąc pod uwagę dane z Jesieni 2008 oraz Jesieni 2009 widzimy, że pracownikom szeregowym podwyżki zostały obcięte o 7,59%, specjalistom o 7,4%, kierownikom o 6,8% oraz dyrektorom o 5,66% i jedynie zarządy firm mogły liczyć na nieznaczny 0,13% wzrost podwyżek.

C. Poziom wykształcenia

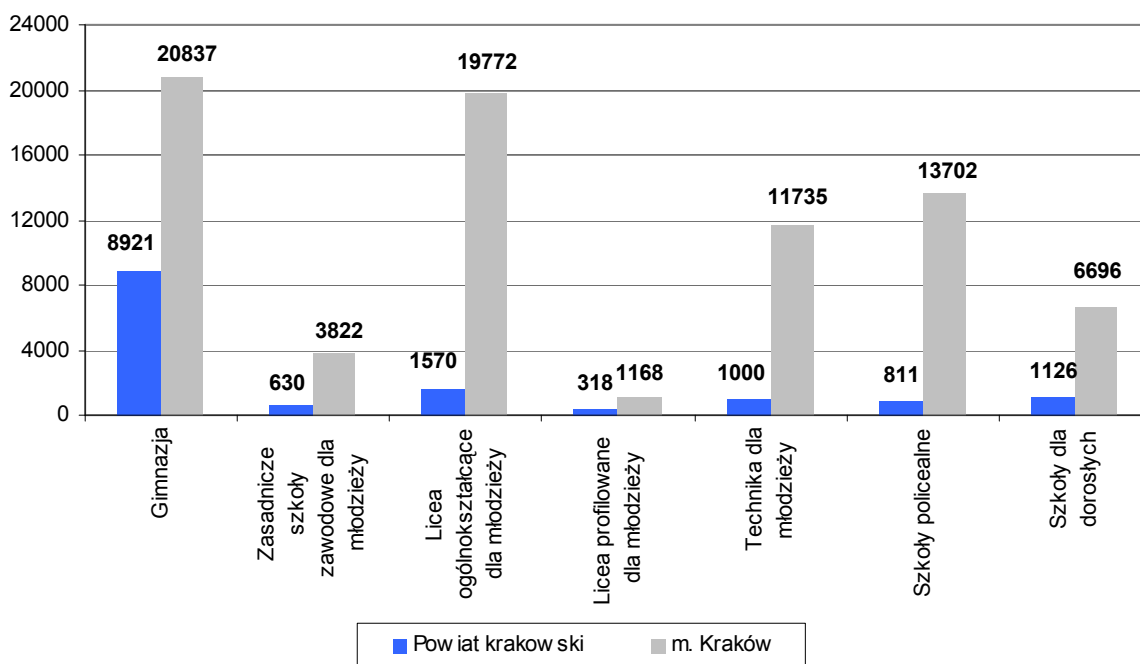
Wykres 17. Liczba szkół ponadpodstawowych w powiecie krakowskim i w Krakowie

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

W powiecie krakowskim szkolnictwo ponadpodstawowe obejmuje gimnazja, zasadnicze szkoły zawodowe, licea ogólnokształcące oraz profilowane, technika, szkoły policealne oraz dla dorosłych. W Krakowie największą część szkół stanowią szkoły gimnazjalne i policealne (odpowiednio 105 i 94), natomiast w powiecie krakowskim najwięcej jest szkół gimnazjalnych (49).

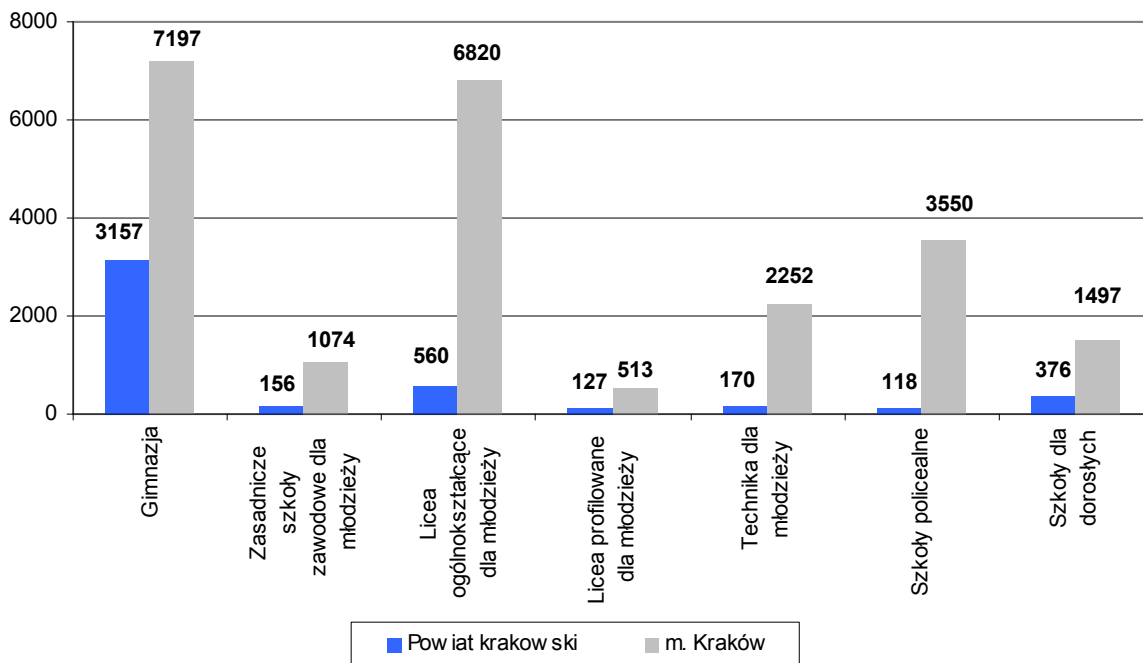
Wykres 18. Liczba uczniów w powiecie krakowskim i w Krakowie

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

Największą grupę uczniów szkół ponadpodstawowych zarówno w powiecie, jak i w mieście tworzą gimnazjaliści (odpowiednio 8 921 w powiecie i 20 837 w mieście). W Krakowie duży procent stanowią również uczniowie liceów ogólnokształcących dla młodzieży, szkół policealnych oraz techników dla młodzieży, stanowiąc kolejno 30,3%, 21% oraz 18%. Zarówno w powiecie ziemskim, jak i grodzkim najmniej osób uczy się w liceach profilowanych dla młodzieży (318 osób w powiecie i 1 168 w mieście Kraków).

Wykres 19. Liczba absolwentów w powiecie krakowskim i w Krakowie

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

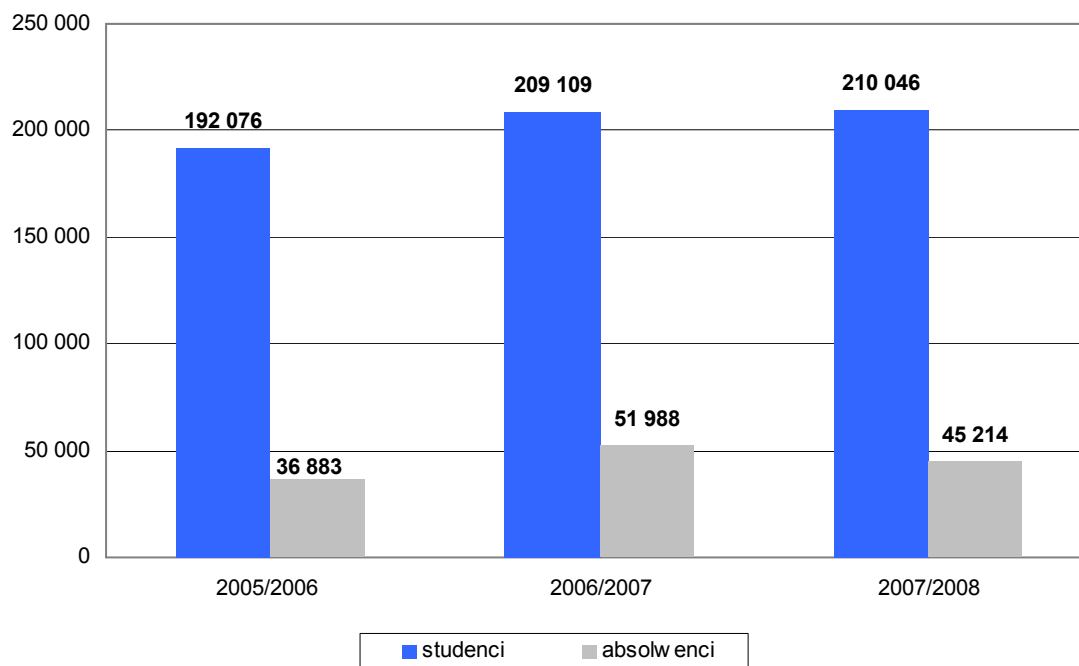
Liczba absolwentów kształtuje się proporcjonalnie do liczby uczniów. Największa liczba absolwentów w roku szkolnym 2008/2009 opuściła mury gimnazjów w powiecie krakowskim – 3 157, w Krakowie 7 197. Najmniejsza liczba absolwentów w powiecie krakowskim ziemskim występuje w szkołach policealnych – 118 osób, natomiast w Krakowie to absolwenci liceów profilowanych dla młodzieży – 513 osób.

Według danych raportu „Nauka zawodu w małopolskich szkołach 2009” przygotowanego przez Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji w powiecie krakowskim ziemskim wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych najwięcej jest kucharzy małej gastronomii, sprzedawców oraz piekarzy, natomiast w Krakowie kucharzy małej gastronomii, fryzjerów oraz mechaników pojazdów samochodowych. Do najpopularniejszych zawodów wśród absolwenci techników i szkół policealnych w powiecie krakowskim ziemskim należą: technik informatyk, technik rolnik oraz technik ekonomista. W Krakowie najwięcej osób kończy wspomniane szkoły z tytułem: technik informatyk, technik usług kosmetycznych oraz technik ekonomista.

Obecnie większość małopolskiej młodzieży preferuje naukę w szkołach ogólnokształcących. Wśród osób kończących szkoły ponadgimnazjalne (licea ogólnokształcące, licea profilowane, zasadnicze szkoły zawodowe i technika) w 2008 roku 50% stanowili absolwenci liceów i co ważne, na przestrzeni ostatnich czterech lat ich odsetek stale się zwiększał, głównie kosztem mniejszego zainteresowania liceami profilowanymi.⁷

⁷ „Nauka zawodu w małopolskich szkołach 2009”, Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji, 2009

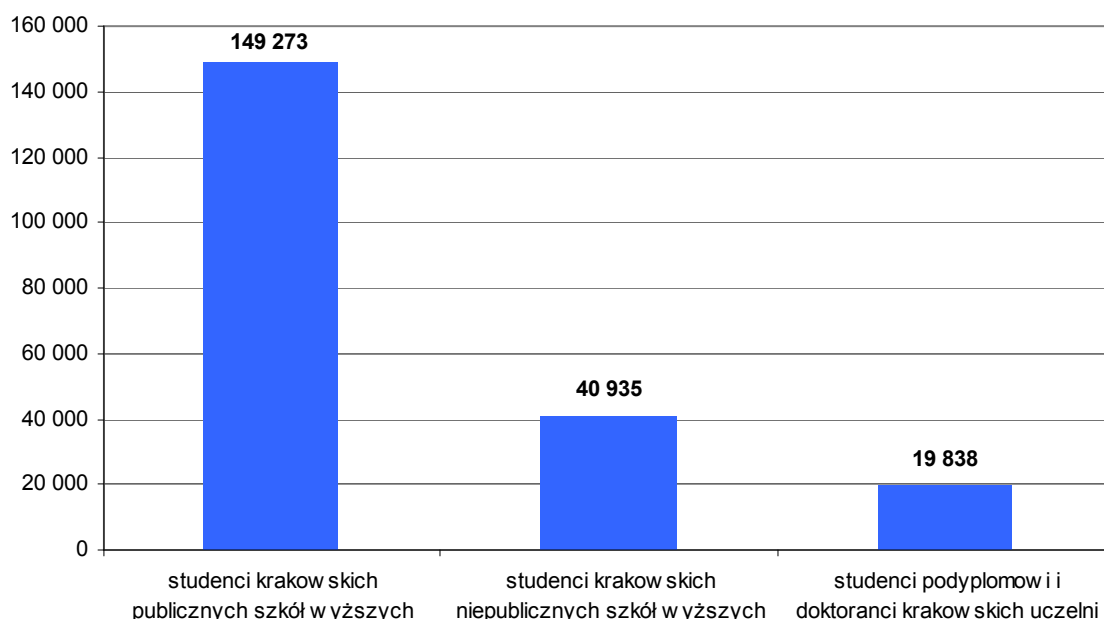
Wykres 20. Wzrost liczby studentów w Krakowie

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie dokumentu „Raport o Stanie Miasta 2008 – Kraków”

Kraków to jeden z największych ośrodków akademickich w Polsce. Liczba studentów stale rośnie – w 2006 roku wynosiła ponad 192 000, co stanowi prawie 10% wszystkich studentów, w 2007 – ponad 209 000, czyli 10,8% ogólnopolskiej liczby, a w 2008 ponad 210 000, czyli 10,9% całej liczby studentów w naszym kraju. W 2006 roku krakowskie uczelnie opuściło 36 889 absolwentów, czyli 9,4% wszystkich absolwentów w Polsce, w 2007 roku – prawie 52 000, co stanowi 12,7% ogólnopolskiej liczby absolwentów, a w 2008 roku wynosiła ponad 45 000 czyli 10,7% wszystkich absolwentów.

Wykres 21. Liczba studentów krakowskich szkół publicznych, niepublicznych oraz studiów podyplomowych i doktoranckich

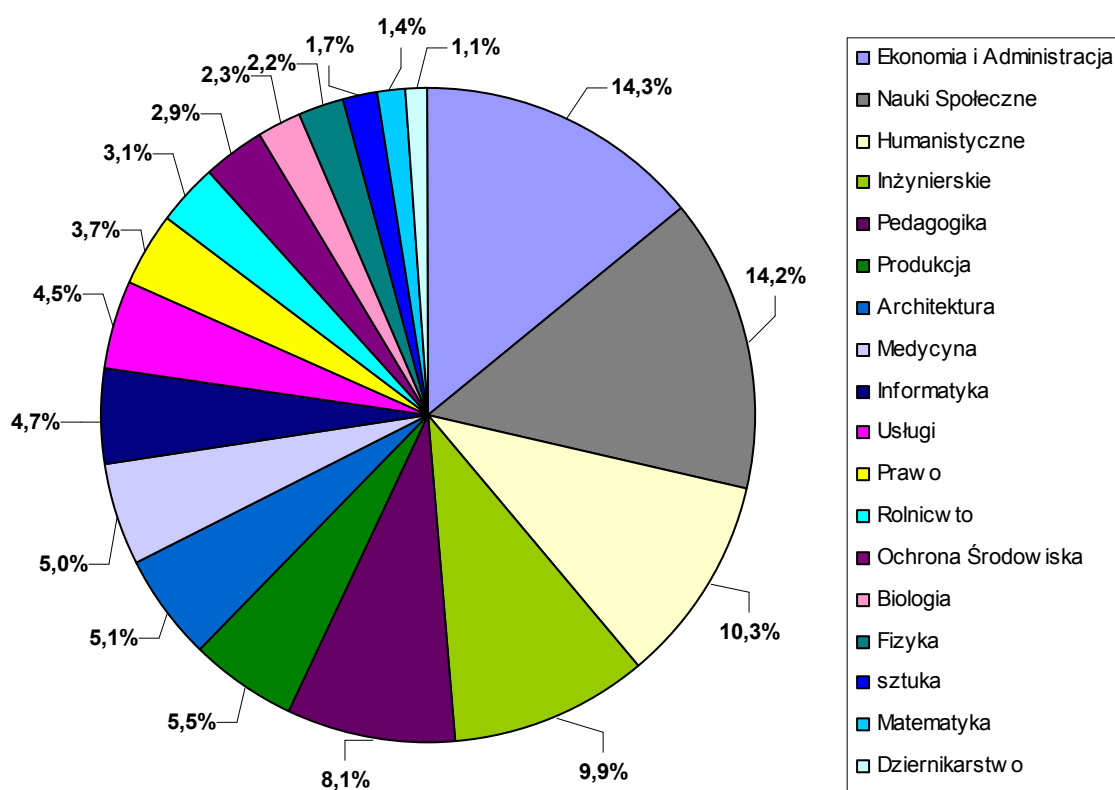

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie dokumentu „Raport o Stanie Miasta 2008 – Kraków”

W 2008 roku w Krakowie uczyło się 210 000 studentów, 71% z nich kształciło się na uczelniach wyższych publicznych, 19,5% w niepublicznych, dodatkowo 9,5% osób studiowało na studiach podyplomowych i doktoranckich.

Największą liczbą studentów podyplomowych i doktoranckich może poszczycić się Uniwersytet Jagielloński – ponad 5 000 osób, w tym prawie 3 000 studentów podyplomowych i ponad 2 000 doktorantów. Na Akademii Górniczo-Hutniczej kształcą się ponad 2 800 osób na studiach podyplomowych oraz 2 200 na doktoranckich. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie posiada 3 500 studentów podyplomowych i 195 doktorantów, natomiast Uniwersytet Pedagogiczny prawie 2 000 studentów podyplomowych i 220 doktorantów. Politechnika Krakowska liczy 1 400 studentów podyplomowych i 175 doktorantów. Dużą liczbę doktorantów posiada także Papieska Akademia Teologiczna – 405 osób, co stanowi 15% wszystkich studentów tej uczelni.

Wykres 22. Zestawienie studentów Krakowa według kierunków studiów

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2008

W 2008 roku najbardziej obleganymi kierunkami wśród studentów krakowskich były: ekonomia, administracja, studia humanistyczne i inżynierskie, pedagogika oraz produkcja.

Tabela 6. Studenci krakowskich publicznych szkół wyższych w 2008 roku

Uczelnia	Ogółem	Stacjonarni	Niestacjonarni
Uniwersytet Jagielloński	46 545	30 396	16 149
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica	31 589	22 203	9 386
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	20 632	10 046	10 586
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej	16 488	8 791	7 697
Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki	15 001	10 209	4 792
Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja	12 507	8 495	4 012
Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha	4 583	2 549	2 034
Akademia Sztuk Pięknych	1 156	820	336
Akademia Muzyczna w Krakowie	616	560	56
Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. Ludwika Solskiego	156	156	0
Ogółem	149 273	94 225	55 048

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie dokumentu „Raport o Stanie Miasta 2008 – Kraków”

W 2008 roku najwięcej studentów kształciło się na Uniwersytecie Jagiellońskim – ponad 45 500, Akademii Górniczo-Hutniczej im. S. Staszica – 31 500 i Uniwersytecie Ekonomicznym – prawie 21 000. Dużą liczbą studentów może się poszczycić także Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej – 16 500, Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki – 15 000 i Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja – 12 500, 5 500 osób uczyło się na Akademii Wychowania Fizycznego im. B. Czecha, a ponad 1 000 na Akademii Sztuk Pięknych. Niecały 1 000 osób studiowało na Akademii Muzycznej i w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej im. Ludwika Solskiego. Największą liczbę studentów stacjonarnych i niestacjonarnych posiadają: Uniwersytet Jagielloński, Akademia Górniczo-Hutniczej, Uniwersytet Ekonomiczny Politechnika Krakowska i Uniwersytet Pedagogiczny Uniwersytet Rolniczy. Natomiast w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej nie ma żadnych studentów niestacjonarnych.

Tabela 7. Studenci krakowskich niepublicznych szkół wyższych w 2008 roku

Uczelnia	Ogółem	Stacjonarni	Niestacjonarni
Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego	15 477	5 821	9 656
Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości w Krakowie	7 680	1 177	6 503
Papieska Akademia Teologiczna	2 603	2 306	297
Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna Ignatianum	3 040	1 454	1 586
Wyższa szkoła Ekonomii i Informatyki w Krakowie	3 078	466	2 612
Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego	1 253	104	1 149
Wyższa Szkoła Europejska im. Ks. Józefa Tischnera	1 203	740	463
Małopolska Wyższa Szkoła Zawodowa im. Józefa Dietla	2 203	535	1 668
Krakowska Wyższa Szkoła Promocji Zdrowia	1 122	565	557
Wyższa Szkoła Zarządzania/Polish Open University	2 433	383	2 050
Wyższa Szkoła Handlowa w Krakowie	445	100	345
Wyższa Szkoła Ubezpieczeń w Krakowie	398	0	398
Kolegium Nauczycielskie Języka Polskiego im. Świętej Rodziny	0	0	0
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego Apeiron	b.d.	b.d.	b.d.
Ogółem	40 935	13 651	27 284

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie dokumentu „Raport o Stanie Miasta 2008 – Kraków”

Wśród niepublicznych szkół najwięcej studentów uczyło się w Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego – 15 500, w tym prawie 6 000 stacjonarnie i 9 500 niestacjonarnie, w Wyższej Szkole Zarządzania i Bankowości – ponad 7 500 (prawie 1 200 stacjonarnie i 6 500 niestacjonarnie), Papieskiej Akademii Teologicznej – ponad 2 500, w tym 2 300 stacjonarnie i niecałe 300 niestacjonarnie), w Wyższej Szkole Filozoficzno-Pedagogicznej Ignatianum – 3 000 (1 500 stacjonarnie i 1 500 niestacjonarnie), i w Wyższej Szkole Ekonomii i Informatyki też 3 000 (500 stacjonarnie i ponad 2 500 niestacjonarnie).

Tabela 8. Znajomość języków obcych w wybranej grupie badawczej w Krakowie

Stopień znajomości języka	Studenci ostatnich lat studiów (23-24 lata)		Absolwenci z wykształceniem wyższym (25 lat)	
	Co najmniej średni	Dobry i biegły	Co najmniej średni	Dobry i biegły
Język angielski	84,1%	64,9%	96,0%	76,1%
Język niemiecki	18,5%	11,3%	18,6%	10,4%
Język rosyjski	9,0%	6,3%	10,9%	6,5%
Język francuski	8,8%	5,3%	9,7%	5,9%
Język hiszpański	5,1%	2,9%	7,3%	4,5%
Język włoski	3,0%	2,1%	5,1%	3,6%

Źródło: Baza danych Advisory Group TEST Human Resources, 2010

Powyższa tabela 8. ukazuje znajomość języków obcych wśród krakowskich studentów ostatnich lat studiów oraz absolwentów krakowskich uczelni wyższych. Można śmiało stwierdzić, iż w 84,1% studenci ostatnich lat studiów posługują się językiem angielskim w stopniu co najmniej średnim, natomiast 65% w stopniu dobrym i bardzo dobrym. Wśród absolwentów z wykształceniem wyższym w wieku 25 lat aż 96% osób zna język angielski w stopniu co najmniej średnim i 76% badanych w dobrym i biegłym. Bardzo dobra znajomość języków obcych, zwłaszcza języka angielskiego wśród krakowskich studentów jest cechą charakterystyczną tego regionu. Dzięki temu firmy z branży SSC i BPO znajdują w tym obszarze wyspecjalizowanych pracowników, z poszukiwanymi predyspozycjami językowymi.

D. Zatrudnienie

Na przestrzeni ostatnich lat wzrosła liczba oferowanych miejsc pracy w Krakowie oraz w okolicach. Jest to głównie związane ze specyfiką tego regionu. Kraków nazywany „doliną usług” stał się miejscem pracy dla tysięcy pracowników. Stworzył i stwarza nadal wiele możliwości rozwoju zarówno dla studentów ostatnich lat studiów, absolwentów, jak również doświadczonych pracowników. Mieszczące się tu firmy są głównie z branży SSC/BPO posiadając podobną strukturę zatrudnienia dają możliwość wędrowania pracowników pomiędzy przedsiębiorstwami, co zazwyczaj wiąże się z awansem zawodowym, wzbogaceniem obowiązków. Specyfika branży outsourcingowej zapewnia miejsca pracy osobom ze znajomością języków obcych, zarówno tych popularnych jak m.in. angielski, niemiecki, jak również tych bardziej specyficznych m.in. chorwacki, grecki, szwedzki, itd. Poszukiwane są osoby na stanowiska różnego szczebla do obsługi klienta, do działów finansowych, IT, marketingu itp.

Według danych GUP w Krakowie w okresie od marca 2009 do lutego 2010 roku zgłoszono 18 215 ofert pracy, natomiast w powiecie krakowskim było ich 6 122. Najwięcej ofert pracy zostało zgłoszonych w Krakowie w styczniu 2010 roku – 2 089, a w powiecie ziemskim w maju 2009 roku – 706. Natomiast najniższa liczba ofert pracy została zgłoszona w kwietniu 2009 roku w Krakowie (1 146) i w grudniu powiecie krakowskim ziemskim (290).

Oferty pracy zgłaszane do Grodzkiego Urzędu Pracy w Krakowie najczęściej dotyczą pracowników, którzy nie posiadają zawodu (stanowią one 25,6% wszystkich ofert według danych na rok 2009). Kolejnym zawodem pod kątem którego zgłaszane są oferty pracy to sprzedawca (12,3%), kasjer handlowy (10,5%), sprzątaczką (9,3%) i pracownik biurowy (8,4%). Najmniejsza ilość ofert zgłaszanych w GUP w Krakowie dotyczy takich zawodów jak przedstawiciel handlowy czy robotnik gospodarczy. Z kolei oferty napływające do Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego w znacznej części związane są z takimi zawodami jak pracownik biurowy i sprzedawca – stanowią one odpowiednio 18,6% i 18,1% wszystkich ofert.

W Krakowie najwięcej osób (1 043) podjęło pracę w miesiącu wrześniu 2009 natomiast w powiecie krakowskim był to miesiąc październik.

Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe

Zawody deficytowe, to takie, w których liczba ofert pracy będzie znacznie przewyższać liczbę poszukujących zatrudnienia, co spowoduje, że osoby szukające pracy nie powinny mieć trudności z jej znalezieniem. W powiecie krakowskim do zawodów deficytowych należały m.in.: pomocniczy robotnik polowy, analityk systemów komputerowych, nauczyciel techniki, kierownik działu finansowego i administracyjnego.

Zawody nadwyżkowe a więc jedno z bardziej niepokojących zjawisk na rynku pracy na przestrzeni kilku lat wykazują duże podobieństwo. Oznacza to, że sytuacja na rynku pracy dla wielu zawodów nie zmieniła się. Świadczy to również o strukturalnych problemach bezrobocia. Zawodami nadwyżkowymi wykazującymi ponadprzeciętną wartość są: sprzedawca, pracownik biurowy, robotnik budowlany, asystent ekonomiczny, ślusarz, magazynier.

W powiecie krakowskim zawody będące w 2008 roku zawodami zrównoważonymi, takie jak sprzedawca, murarz czy fryzjer, w 2009 roku stały się zawodami nadwyżkowymi. W 2009 roku w powiecie krakowskim było niewiele zawodów zrównoważonych, należał do nich m.in.: nauczyciel instruktor, pośrednik w obrocie nieruchomościami, asystent prawny, maszynistka, ekspedytor, inspektor kontroli handlu i usług, strażnik miejski, brukarz, operator obrabiarek sterowanych numerycznie.

Zawodami najliczniej reprezentowanymi wśród bezrobotnych zarejestrowanych w GUP w Krakowie (stan na 31.12.2009 rok) przez kobiety są sprzedawca – 768 osób (kobiety – 633, mężczyźni – 135) oraz pracownik biurowy – 724 osób (kobiety – 659, mężczyźni – 65). Do zawodów reprezentowanych głównie przez bezrobotnych mężczyzn należą: magazynier (kobiety – 23, mężczyźni – 202), technik mechanik (kobiety – 7, mężczyźni – 204), robotnik budowlany (kobiety – 0, mężczyźni – 197), kierowca samochodu (kobiety – 2, mężczyźni – 161). Wśród zarejestrowanych najwięcej osób pozostaje bez zawodu, jest to 2 639 osób w tym 47,1% stanowią kobiety.

Do zawodów najliczniej reprezentowanych przez bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy Powiatu Krakowskiego (stan na 31.12.2009 rok) należy sprzedawca – 596 osób w tym 557 kobiet oraz pracownik biurowy – 463 osób w tym 418 kobiet. Do zawodów licznie reprezentowanych przez bezrobotnych mężczyzn należą kucharz – 132 osób, w tym 74 mężczyzn i magazynier – 122 osoby, w tym 103 mężczyzn.

W Krakowie bezrobotnych absolwentów na koniec 2009 roku zarejestrowanych było 1 147 osób, porównując do stanu z grudnia 2008, gdzie było 722 absolwentów liczba zarejestrowanych wzrosła o 425 osób. W tej grupie nastąpił największy napływ bezrobotnych bez żadnego zawodu – 459 osoby, co stanowi 12,4% wszystkich zarejestrowanych. Najczęściej spotykane zawody wśród bezrobotnych absolwentów to: asystent ekonomiczny – 109 osób i ekonomista – 106 osób. Do specjalistów do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych zaliczono 82 bezrobotne osoby. Dużą liczbę bezrobotnych absolwentów stanowią pedagodzy – 74 osoby, psychologowie – 72, politolodzy – 71 osób i pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani – także 71 osób.

W powiecie krakowskim wśród absolwentów, najliczniejszą grupę stanowią osoby nie posiadające żadnego zawodu. Do najliczniej reprezentowanych zawodów należą pracownik biurowy – 141 osób, asystent ekonomiczny – 131 osób i sprzedawca – 88 osób.

Struktura osób bezrobotnych w mieście Krakowie charakteryzuje się przewagą osób o wysokich kwalifikacjach. Dyplomem ukończenia studiów wyższych legitymowało się 23,2% bezrobotnych, a świadectwem ukończenia szkoły policealnej i średniej zawodowej posiadało 24,6% zarejestrowanych bezrobotnych. Na taki stan mają wpływ na pewno zlokalizowane na terenie miasta Krakowa duże ośrodki akademickie jak również powstawanie i rozwój szkolnictwa wyższego w niepublicznych szkołach wyższych.

Podmioty gospodarcze regionu krakowskiego

Tabela 9. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych w 2008 roku w powiecie krakowskim i w Krakowie

Podmioty gospodarki narodowej	m. Kraków	Powiat krakowski
Ogółem	110 170	22 781
Sektor publiczny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 459	517
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	848	393
przedsiębiorstwa państwowe	10	4
spółki handlowe	126	23
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2	-
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	12	2
Sektor prywatny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	108 711	22 264
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	75 445	18 496
spółki handlowe	13 216	985
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2 545	181
spółdzielnie	403	63
fundacje	694	27
stowarzyszenia i organizacje społeczne	2 128	524

Źródło: Opracowanie AG TEST HR na podstawie danych GUS, 2009

W krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki narodowej było zarejestrowanych 110 170 podmiotów z Krakowa oraz 22 781 z powiatu krakowskiego ziemskiego. W obydwu przypadkach zdecydowaną większość z nich stanowiły podmioty sektora prywatnego (98,7% - Kraków oraz 97,7% - powiat krakowski ziemski). Resztę uzupełniały podmioty sektora publicznego. Wśród podmiotów sektora prywatnego najwięcej firm stanowiło własność osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (69,4% - Kraków oraz 83,1% - powiat krakowski ziemski). Ważne miejsce zajmują również stowarzyszenia i organizacje społeczne stanowiące 1,9% podmiotów sektora prywatnego w Krakowie i 2,3% w powiecie krakowskim. Z istotniejszych aktorów lokalnej gospodarki należy wymienić także spółki prawa handlowego – 14,4% z ogółu podmiotów gospodarczych w Krakowie i 5,2% dla powiatu krakowskiego. Znikomy udział uczestnictwa charakteryzuje fundacje i spółdzielnie.

Wskaźnik przedsiębiorczości - liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców

- Wskaźnik przedsiębiorczości dla Krakowa: **145,92⁸**
- Wskaźnik przedsiębiorczości dla powiatu krakowskiego: **89,92⁹**

W Krakowie występuje najwyższy w całym województwie wskaźnik przedsiębiorczości, jest on wyższy od małopolskiego. Powiat krakowski plasuje się na wysokim ósmym miejscu wśród powiatów województwa małopolskiego.

Współczynnik aktywności zawodowej informuje o stosunku osób w aktywności zawodowej (tzn. pracujących i bezrobotnych) w danym wieku (15-59 dla kobiet i 15-64 dla mężczyzn) do ogółu ludności w tym wieku.

- Współczynnik aktywności zawodowej dla Krakowa: **56,03%¹⁰**
- Współczynnik aktywności zawodowej dla powiatu krakowskiego: **34,69%¹¹**

---

⁸ GUS, 2009

⁹ GUS 2009

¹⁰ GUS, 2008

¹¹ GUS, 2008

4. WSPARCIE DZIAŁAŃ UKIERUNKOWANYCH NA TWORZENIE MIEJSC PRACY

Lokalne instytucje wspierające rozwój rynku pracy

Rozwój rynku pracy jest możliwy przy zgodnym współdziałaniu wielu instytucji, jest to szczególnie ważne na lokalnym rynku. Zgodnie z misją Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego to instytucja kreująca zrównoważony rozwój kapitału ludzkiego w powiecie krakowskim poprzez świadczenie wysokiej jakości usług na rzecz klientów i partnerów rynku pracy. W przypadku Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego, który intensywnie działa na podległym mu obszarze zostały zainicjowane i wdrożone liczne przykłady współpracy wspierające rozwój rynku pracy.

Dzięki takiemu podejściu nawiązano:

1. Współpracę z organizacjami pracodawców:
  - Jurajską Izbą Gospodarczą
  - Podkrakowską Izbą Gospodarczą
  - Galicyjską Izbą Gospodarczą
2. Partnerstwo w zakresie inicjowania przygotowania zawodowego dorosłych w Powiecie Krakowskim:
  - Małopolską Izbą Rzemiosła i Przedsiębiorców Budowlanych
  - Cechem Rzemiosł Metalowych
  - Cechem Rzemiosł Motoryzacyjnych i Małych Przedsiębiorców w Krakowie
  - Małopolskim Cechem Optyków w Krakowie
  - Cechem Złotników, Jubilerów i pokrewnych zawodów w Krakowie
  - Cechem Rzemiosł Różnych w Krakowie
3. Współpracę z samorządami lokalnymi
4. Współpracę z instytucjami szkoleniowymi
5. Współpracę z prywatnymi agencjami zatrudnienia

Powiatowe urzędy pracy realizują zadania z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy; świadczą usługi osobom bezrobotnym, poszukującym pracy oraz pracodawcom.

Usługi rynku pracy świadczone przez urzędy pracy dla pracodawców oraz osób bezrobotnych i poszukujących pracy:

1. **Pośrednictwo pracy** - polega na udzielaniu pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w pozyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w doborze odpowiednich kandydatów do

pracy. Jest realizowane jest nieodpłatnie, zgodnie z zasadami dostępności, dobrowolności, równości i jawności usług.

Pośrednicy pracy:

- pozyskują i upowszechniają oferty pracy,
- udzielają pracodawcom informacji o kandydatach do pracy,
- inicjują i organizują kontakty pracodawców z kandydatami: indywidualne lub poprzez **giełdy pracy** – podczas których następuje rekrutacja spośród zainteresowanych kandydatów do pracy oraz **targi pracy** – w czasie których następuje prezentacja wolnych miejsc pracy przez wielu pracodawców,
- zapoznają z aktualną sytuacją na lokalnym rynku pracy, informują o przysługujących prawach i obowiązkach,
- informują o usługach i instrumentach rynku pracy wspierających tworzenie nowych lub utrzymanie istniejących miejsc pracy.

Zgłoszenie wolnego miejsca pracy:

- pracodawca zgłasza ofertę pracy do jednego wybranego przez siebie urzędu pracy ze względu na siedzibę, miejsce wykonywania pracy lub z innego powodu;
- pracodawca może wybrać jeden sposób realizacji oferty pracy jako: „**zamkniętej**” – udostępnianej wyłącznie osobom zarejestrowanym jako bezrobotne i spełniającym wymagania, którym są wydawane skierowania: ta oferta jest podawana do wiadomości bez informacji umożliwiających identyfikację pracodawcy lub „**otwartej**” – udostępnianej w pełnym zakresie wszystkim zainteresowanym osobom, którym – za zgodą pracodawcy – może być wydane skierowanie, ta oferta zawiera dane umożliwiające identyfikację pracodawcy.

Zgłaszając ofertę pracy podaje się:

- **dane dotyczące pracodawcy:** nazwę, adres, numer telefonu, imię i nazwisko osoby do kontaktu, oznaczenie formy prawnej prowadzonej działalności gospodarczej, REGON, NIP, rodzaj działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności, stan zatrudnienia;
- **informacje na temat warunków zatrudnienia:** nazwę stanowiska, liczbę wolnych miejsc pracy (w tym liczbę miejsc pracy dla niepełnosprawnych), miejsce wykonywania pracy, rodzaj umowy, informacje o systemie i czasie pracy, wysokości wynagrodzenia, planowaną datę zatrudnienia, wymagania co do kwalifikacji i umiejętności kandydatów do pracy.

Rozpowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy odbywa się poprzez zamieszczenie ich na tablicy ogłoszeń oraz w internetowej bazie ofert pracy.

W ramach sieci **EURES** (European Employment Services), urząd pracy prowadzi pośrednictwo pracy związane ze swobodnym przepływem pracowników na terenie UE, EOG oraz państw korzystających ze swobody przepływu osób.

Pośrednicy pracy udzielają informacji na temat:

- aktualnie upowszechnionych zagranicznych ofert pracy;
- warunków życia i pracy w poszczególnych krajach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- innych możliwości poszukiwania zatrudnienia za granicą, w szczególności z wykorzystaniem stron internetowych publicznych służb zatrudnienia w poszczególnych krajach oraz portali www.eures.praca.gov.pl oraz www.eures.europa.eu.

- 2. Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa** - zadaniem poradnictwa zawodowego jest udzielanie pomocy bezrobotnym i innym osobom poszukującym pracy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia. Poradnictwo zawodowe świadczone jest w formie porad indywidualnych i grupowych.
- 3. Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy – Klub Pracy** - polega na przygotowaniu poprzez szkolenia osób bezrobotnych i poszukujących pracy do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu zatrudnienia.
- 4. Doradztwo dla pracodawców** - na wniosek pracodawcy doradcy zawodowi mogą udzielić pomocy w zakresie:
  - doboru kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy,
  - wspierania rozwoju zawodowego pracowników.

Ponadto, doradcy zawodowi udzielają informacji osobom zwalnianym z przyczyn ekonomicznych zakładu pracy, będących w okresie wypowiedzenia umowy o pracę, współpracując w tym zakresie z przedstawicielami zakładów pracy i związkami zawodowymi, w ramach Zespołu ds. Zapobiegania Negatywnym Skutkom Zwolnień Grupowych.

- 5. Szkolenia** - inicjowane są w celu podwyższenia dotychczasowych kwalifikacji zawodowych, zwiększenia szans na uzyskanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej bezrobotnych i poszukujących pracy, w szczególności w przypadku braku kwalifikacji zawodowych, konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji, czy utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie.

Formy szkoleń:

- szkolenia grupowe – realizowane zgodnie z Planem szkoleń na dany rok, opracowanym na podstawie wyników badań, analiz i prognoz na rynku pracy, częstotliwości występowania ofert oraz zapotrzebowania ze strony pracodawców;
- szkolenia w trybie indywidualnym – osoby bezrobotne kierowane są na wskazane przez siebie szkolenie, jeżeli uzasadnią celowość tego szkolenia (oświadczenie przyszłego pracodawcy o zamiarze powierzenia tej osobie odpowiedniej pracy, oświadczenie o zamiarze rozpoczęcia działalności

gospodarczej, inne uzasadnienie celowości skierowania na szkolenie), a jego koszt w części finansowanej z Funduszu Pracy nie przekroczy 300% przeciętnego wynagrodzenia. Skierowanie takie przysługuje nie częściej niż raz w ciągu roku kalendarzowego.

Szkoleniami mogą być objęte osoby:

- bezrobotne;
- poszukujące pracy, które m. in. są w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy lub są zatrudnione u pracodawcy, wobec którego ogłoszono upadłość lub który jest w stanie likwidacji, z wyłączeniem likwidacji w celu prywatyzacji.

Szkolenie może trwać do 6 miesięcy, a w przypadkach uzasadnionych programem szkolenia - nie dłużej niż 24 miesiące. Bezrobotnemu w okresie odbywania szkolenia przysługuje stypendium.

Osoby bezrobotne i poszukujące pracy mogą ponadto ubiegać się o:

- przyznanie pożyczki na sfinansowanie kosztów szkolenia do wysokości 4 – krotnego przeciętnego wynagrodzenia;
- sfinansowanie kosztów studiów podyplomowych do wysokości 100%, jednak nie więcej niż do wysokości 3 – krotnego przeciętnego wynagrodzenia;
- sfinansowanie kosztów egzaminów, licencji niezbędnych do wykonywania pracy do wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

- 6. Staże** - polegają na nabywaniu przez osobę bezrobotną praktycznych umiejętności do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej pomiędzy pracodawcą a urzędem pracy, na okres od 3 do 6 miesięcy, a w niektórych przypadkach do 12 miesięcy, według określonego programu. W okresie odbywania stażu, stażystom przysługuje **stypendium** wypłacane przez Urząd Pracy.

Staż organizowane są w pierwszej kolejności u pracodawców, którzy:

- prowadzą działalność gospodarczą, co najmniej przez 6 miesięcy;
- nie zmniejszyli stanu zatrudniania powyżej 10 % w ciągu ostatnich 6 miesięcy;
- deklarują zatrudnienie kandydata po odbyciu przez niego stażu;
- wywiązywali się z dotychczasowych zobowiązań wynikających z umów zawartych z Urzędem Pracy;
- nie zalegają z opłatami w ZUS i Urzędzie Skarbowym;
- tworzą miejsca odbywania stażu na terenie Tarnowa i Powiatu Tarnowskiego.

- 7. Przygotowanie zawodowe dorosłych** - jest to praktyczna nauka zawodu dorosłych lub przyuczenie do pracy dorosłych, realizowane bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Jest realizowane w oparciu o program ukierunkowany na nabycie umiejętności praktycznych oraz zdobywanie wiedzy teoretycznej opracowany przez pracodawcę lub instytucję szkoleniową i kończy się egzaminem potwierdzającym uzyskane kwalifikacje. Odbywa się na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej pomiędzy pracodawcą a starostą.

Możliwa jest umowa trójstronna, zawierana pomiędzy pracodawcą, starostą i instytucją szkoleniową, wpisaną do rejestru prowadzonego przez wojewódzki urząd pracy. Uczestnikowi przygotowania zawodowego przysługuje stypendium.

Kształcenie jest realizowane w miejscu pracy odbywa się w formie:

- praktycznej nauki zawodu trwającej od 12 do 18 miesięcy, umożliwiającej przystąpienie do egzaminu na tytuł zawodowy lub egzaminu czeladniczego;
- przyuczenia do pracy trwającego od 3 do 6 miesięcy, mającego na celu zdobycie wybranych kwalifikacji lub umiejętności niezbędnych do wykonywania określonych zadań zawodowych.

Pracodawcy przysługuje:

- zwrot poniesionych wydatków na uczestnika przygotowania zawodowego w wysokości do 2% przeciętnego wynagrodzenia za każdy pełny miesiąc realizacji programu;
- premia w wysokości 400 zł za każdy pełny miesiąc – w przypadku, gdy uczestnik przygotowania zawodowego ukończył program i zdał egzamin przeprowadzony przez komisję egzaminacyjną lub przez instytucję szkoleniową.

- 8. Dofinansowanie kosztów studiów podyplomowych** - starosta na wniosek bezrobotnego może sfinansować z Funduszu Pracy koszty studiów podyplomowych należne organizatorowi studiów do wysokości 100% jednakże nie więcej niż 300% przeciętnego wynagrodzenia.
- 9. Dofinansowanie wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy** – pracodawcy mają możliwość ubiegania się o doposażenie i wyposażenie nowo tworzonego miejsca pracy, na którym zostanie zatrudniona osoba bezrobotna. Wartość uzyskanego wsparcia jest określona w indywidualnej umowie, przy czym nie może być wyższa niż sześciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia. Po podpisaniu umowy podmiot ponosi koszty na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy i zatrudnia na utworzonym stanowisku pracy skierowaną osobą bezrobotną w pełnym wymiarze czasu pracy na okres min. 24 miesięcy.
- 10. Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej** - jest to forma pomocy, kierowana do osób bezrobotnych, która daje możliwość ubiegania się o bezzwrotną pomoc finansową na otwarcie własnej działalności gospodarczej. Jednym z warunków uzyskania w/w pomocy jest prawidłowe wypełnienie wniosku dostępnego na stronie urzędu wraz ze wszystkimi załącznikami. Corocznie duża grupa osób bezrobotnych, korzysta z tej formy pomocy.
- 11. Prace interwencyjne oraz roboty publiczne** - jest to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które następuje w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Pracodawca będący organizatorem prac interwencyjnych czy robót publicznych może otrzymać refundację części kosztów poniesionych na wynagrodzenie, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych.

5. Dokument został stworzony na podstawie danych z następujących instytucji:

1. Advisory Group TEST Human Resources – firma doradztwa personalnego
2. Główny Urząd Statystyczny
3. Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji
4. Grodzki Urząd Pracy w Krakowie
5. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego w Krakowie
6. Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego
7. Urząd Statystyczny w Krakowie
8. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie

6. Dokument został stworzony w trakcie warsztatów, które odbyły się w dniach 14-16 czerwca 2010 roku w Krakowie. W opracowywaniu informacji wzięli udział przedstawiciele następujących instytucji:

1. Grodzki Urząd Pracy
2. Urząd Pracy Powiatu Krakowskiego
3. Urząd Miasta Krakowa
4. Urząd Miejski w Słomnikach
5. Urząd Gminy Mogilany
6. Urząd Gminy Igołomia – Wawrzeńczyce
7. Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości AWF w Krakowie
8. Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie